

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . K 26.—
za pol leta " " " 13.—
za četrt leta " " " 6-50
za en mesec " " " 2-20
za Nemčijo celoletno " 29.—
za ostalo inozemstvo " 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . K 24.—
za pol leta " " " 12.—
za četrt leta " " " 6.—
za en mesec " " " 2.—

V upravi prejemam mesečno K 1-70

SLOVENE C

Inserati:

Enostolpna pettivrsta (72 mm):
za enkrat . . . po 15 v
za dvakrat . . . " 13 "
za trikrat . . . " 10 "
za večkrat primeren popust.

Poslano in rekl. notice:

enostolpna pettivrsta (72 mm)
30 vinarjev.

Izhaja:

vsak dan, izvenim nedelje in
praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. —
Avstr. poštne bran. račun št. 24.797. Ogrske poštne
bran. račun št. 26.511. — Upravištkega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

To smo mi naredili!

(Govor poslanca dr. Kreka v proračunski debati kranjskega deželnege zbora dne 7. februarja 1912.)

V proračunski debati, ki se je vršila včeraj v seji kranjskega deželnege zbora, je poročevalec dr. Krek tako sijajno proslavil delo večine S. L. S. in deželnege odbora naše vojvodine in ob tej priliki s takim zgočim sarkazmom ošibal liberalce, da je njihova žalostna predznost pod njegovimi udarci onemela. Toda, govori naj dr. Krek sam:

Visoka zbornica! Obžalujem, da naš deželni glavar s tako strogostjo varje dostojnost v tej zbornici, da ni mogoče, da bi se na tem mestu tako jasno in razločno, z ravno istimi izrazi in na ravno isti način od strani gospodov na desni strani govorilo, kakor se je govorilo po različnih zakonitih gostilnah, v Spodnjem in v Zgornjem Logatcu, v Trnovem in v Šiški. (Veselosť.) Jaz bi želel, da bi tukaj z ravno istimi besedami nastopili in bi se nam dala priložnost, da nanje odgovorimo, želel bi, da bi vse tiste zabavljice in psovke, ki so se izrekle ustmeno in pisмено, tiskano in hektografirano (Veselosť) čisto jasno in z ravno tistimi besedami prišle na dnevni red v tej zbornici. Žalibog, da se mi ta želja ne more izpolniti, ker bi gospod glavar tega ne dovolil. (Veselosť.)

Proračunska debata mora rešiti gotova vprašanja v interesu cele dežele, rešiti se mora danes vprašanje, ali je v resnici to naše gospodarstvo banerotno, za nič, ali se je res le zapravljalo in kradlo, ali je res brezvestnost lastnost tistih, ki deželni odbor vodijo.

Da ta namen dosežem, bi stopil na stališče našega volivca, na stališče tistih, ki so nam zaupali v roke gospodarstvo naše dežele, na stališče našega ljudstva. Treba je torej, da se z našim volivcem pogovorimo; naš volivec ima svoje nazore, si ustvarja na svoj način svoje sodbe, čujmo, kaj poreče on o našem gospodarstvu!

Vprašam torej našega volivca: Kaj sodiš o deželnem gospodarstvu? Kaj sodiš o tem, kar se je že zgodilo in izvršilo, kaj sodiš o tem, kar nameravamo še storiti?

Rekel bo naš volivec najpreje:

Deželni odbor, kakršen je danes, je postal pravi ljudski dom. (Veliko pritrdjevanje.) To bo rekel najpreje. Tu, pri tem deželnem odboru, je prost vstop za vsakogar izmed nas. (Tako je!) Tu najde vsak prijazen besedo in prijazen svet. In če temu volivcu povem: Prijatelj, to dejstvo se kaže tudi v številkah, leta 1908. je rešil naš deželni odbor nad 16.500 aktov, leta 1909. nad 20.000, leta 1910. nad 22.000, leta 1911. ne všteti vsega, kar je rešil stavbni urad, nad 23.000, in večina tega se nanaša na zadeve deželne kulture, potem bo ta naš volivec vedel, da se tukaj res dela. Odborniki so pridni, uradniki so pridni, tu se res veliko delo izvršuje!

In če bo naš volivec vprašal, koliko pa ti deželni odborniki zase zahtevajo, kako so dragi, če bi vprašal, koliko zaslužijo za to, da delajo od zore do mraka, od mraka do dne, potem mu lahko odgovorim, remuneracije za odbornike so ostale iste, kakor so bile pred 20 leti! In če mu povem še, s kakšno vnamo, marljiv kakor čebela, s kakšno inteligenco dela naš dr. Lampe (Viharno ploskanje), potem bo vedel in spoznal, kako to ogromno delo ni za denar, ni za osební dobiček, ampak ga diktira globoka ljubezen do zemlje, idealna, velika ljubezen do našega ljudstva! (Viharno pritrdjevanje in ploskanje.)

Če potem vprašam posebič našega kmeta, naj naša večina, naš deželni

odbor zanj dela, če ga vprašam, naj on razsodi, kakšno je gospodarstvo v deželi, mi bo kmet, naš volivec rekel: Za naš stan se preje ni ničesar zgodilo (Veliko pritrdjevanje), nič ni kmet pomenil, reklo se je od nas od strani onih gospodov: To je sirov kmetavzar, za manjvredne so nas imeli (Tako je!), nič jim nismo veljali, danes pa vem, da se name gleda in da se v dejanju izvršuje, kar se je preje le pripiljači podarjalo: kmet je steber države! Danes bo rekel, da ve, koliko se zanj dela, dela v vseh ozirih, na vseh poljih.

Naj navedem le nekatere številke! Če se oziram na kmetijski poduk, koliko se zanj skrbi, bo začel oko našega kmeta in z globoko hvaležnostjo bo zahvaljeval naš deželni odbor, če mu povem, da se je — neoziraje se na grmsko kmetijsko šolo — dovolilo učiteljem za kmetijski poduk nagrade leta 1908 4000 K, leta 1909 3000 K, leta 1910 6929 K, leta 1911 6000 kron; za lastno izobrazbo v kmetijskem oziru pa se mu je dalo leta 1910 2748 in leta 1911 1787 K. In če bom predložil številke za gospodinjstvo šole in gospodinjstvo tečaje, ki jih razum Niževavstrijke ne prireja dozdej se nobena druga avstrijska dežela, bodo povzdignila svoj glas kmečka dekleta in naše matere in se zahvaljevale deželnemu odboru, ki je toliko storil za gospodinjstvo izobrazbo našega ženstva. Leta 1908 se je izdalo v ta namen 2000 K, leta 1909 4492 K, leta 1910 že 10.664 K in leta 1911 13.892 K. (Čujte!) Za mlekarstvo tečaj na Vrhniki, ki nima od njega dobička samo naša dežela, ampak tudi sosedne dežele, ki pošiljajo na ta tečaj svoje sinove, se je potrošilo leta 1909 3484 K, leta 1910 3432 K, leta 1911 2905 K, za kmetijske tečaje leta 1909 1200 K, leta 1910 3606 K, leta 1911 3535 K. Bilo je predavanj na teh tečajih leta 1909 20, leta 1910 35, leta 1911 80, na živinorejskih tečajih na Vrhniki in v Selcih pa se je vršilo 45 predavanj. (Čujte!) Omenjam končno poučna potovanja, iz katerih so naši kmetovalci prinesli toliko koristnega nazaj v domovino in ki bodo imela za posledico, da naš kmet, podučen v najvažnejših panogah kmečkega gospodarstva, ne bo nosil več dragega denarja za plemensko živino in drugo v tujino, ampak doma priredil, kar mu je potrebno. Za ta potovanja se je izdalo leta 1910 5265 K, leta 1911 pa 433 K.

Vsega skupaj se je za kmetijski poduk izdalo leta 1908 6000 K, leta 1909 12.177 K, leta 1910 31.645 K in leta 1911 28.553 K!

Vseh teh predavanj, ki jih je deželni odbor priredil, se je povprečno 15 tisoč ljudi udeležilo in nesli so s seboj zavest, da nekaj več vedo, da je treba gospodarstvo začeti na drugi podlagi, nov duh se je zanesel med najširše sloje našega ljudstva, veselo razpoloženje je zavladalo med našim kmetovalcem, vesela volja za nadaljnje delo. (Navdušeno pritrdjevanje.)

Koliko pa se je storilo za združništvo? Naj govore zopet številke! Za vinarske zadruge se je izdalo leta 1909 10.000 K, leta 1910 10.200 K, leta 1911 20.400 K. — Za splošno Zvezo: leta 1909 1000 K, leta 1910 1000 K, leta 1911 1000 K. — Za kmetijske zadruge sploh (skupaj z Zadržno in Mlekarsko zvezo) leta 1909 21.990 K, leta 1910 56.800 K, leta 1911 85.976 K (Čujte! Čujte!) Za obrtne zadruge — in tukaj bo nastopil naš volivec, ki je obrtnik, in teh je tudi veliko, in bo konstatiral z veseljem in bo lahko sodil, koliko so vredne liberalne klevete — da smo izdali za obrtne zadruge leta 1909 2000 kron, leta 1910 10.150 K, leta 1911 7800 kron.

Skupaj za združništvo leta 1909 31.990 K, leta 1910 88.150 K, leta 1911 115.176 K! (Čujte! Čujte!)

Koliko se je storilo dalje za živinorejo? Živinorejska tečaja sem že

omenil. Za govedorejo se je izdalo od leta 1909—1911 152.354 K, za prešičerejo 34.436 K, za premovanje telet 36 tisoč 300 K, posebnih predavanj za živinorejo, izvenzemski omenjena tečaja, se je vršilo v teh treh letih 203, na Robežu se redi 83 bikov.

Vsega skupaj se je za živinorejo izdalo v teh treh letih 223.090 K! Če to pogledamo, smo sigurni, da bo naš živinorejec rekel, da se je pričela nova doba, da je prišel napreden duh tudi med naše gospodarje. Naj omenim pri tej priliki samo svoj kamniški okraj. Tu se je vsled vpliva delovanja deželnege odbora v par letih več kot sto hlevov popravilo, plemo živine se je neprimerno izboljšalo, ljudje, ki preje za to niso imeli nič zmisla, danes vedo, koliko je vsaka kapljica gnoja vredna, da jo ujamejo, skrbje za dobro krmo in tako dalje. To so, gospodje, realne gospodarske potence, to je podlaga, ki nam obeta veselo prognozo za bodočnost našega naroda! (Veliko odobravanje.)

Poglejmo sadjerejo! To je stvar, ki se je preje popolnoma zanemarjala. (Res je!) Da se je izboljšanje naše sadjereje sploh začelo, to je delo našega deželnege odbora. (Pritrdjevanje. Bravo-klici!) Podpor za sadne drevesnice se je dovolilo leta 1910 1630 K, leta 1911 3503 K, drugi stroški za sadjarstvo so znašali 2235 K, skupaj 7368 kron, šolskih vrtov se je izboljšalo 16, predavanj se je vršilo 60.

Naš volivec me nadalje vpraša, koliko je naš deželni odbor dal podpor občinam za občinska potoja, vodnjake in hleve? Številke pravijo sledeče: Za občinska potoja se je od leta 1908—1911 izdalo 13.523 K, za vodnjake 8810 K, podpore iz melioracijskega zaklada tu sploh niso vpoštete, za hleve nad 50.000 K. (Čujte!)

In pri tej priliki moram omenjati — kar služi na čast našemu ljudstvu — da je veliko ljudi hleve s samo popravilo, zahtevali niso nič podpore, naš napredek ne sloni na beračenju (Tako je!), ampak na tem, da služi naš deželni odbor s svojo marljivostjo in zmisliom za gospodarski napredek dežele vsem za sijajen zgled! (Veliko pritrdjevanje in ploskanje.)

Preidem na polje melioracij. Kaj se je v tem pogledu že izvršilo? Leta 1908 in 1909 se je zgradilo 17 vodovodov za okroglo 1.050.000 K, 13 cest in mostov za 280.000 K, 1. 1910. 24 vodovodov, zgradb hudournikov i. t. d. za 1.290.000 kron, 26 cest in mostov za 1.160.000 kron, leta 1911. 19 vodovodov, zgradb hudournikov, uravnjav in melioracij planin za 335.000 K, 9 cest in mostov za 830.000 K, vsega skupaj za 4.945.000 K! (Čujte! Čujte!)

Projekti, ki se bodo začeli izvrševati leta 1912, pa obsegajo: 13 vodovodov za 550.000 K, 3 zgradbe hudournikov za 345.000 K, 3 melioracije planin in pašnikov za 166.000 K in 32 cest in mostov za 2.200.000 K. Vsega skupaj za 3.261.000 K.

V petih letih, če vštujemo letošnje, bo torej investiranih za ceste, preskrbo za vodo in melioracije planin ter pašnikov 8.206.000 K! (Živahni klici: Čute! Čujte!)

Ta zgled dežele vpliva na občine. Napreden duh gre tudi v tiste kraje, kjer bi bil pred nekaj leti zastojni govoril, naj dajo kakšen groš za popravilo ceste.

Zdaj pa me vpraša volivec, ki je umetniško nadahnut, naš inteligent — in tudi teh imamo — kaj moremo na tem polju pokazati? Od 1909 do 1911 se je dalo 19 umetnikom 6200 K podpore, nakupilo se je za 8510 K slik, za en relief in eno soho 2249 K, pod posebnim naslovom za slike deželnih glavarjev 928 K.

In če se ozremo na muzej — tudi ta je postal pravi ljudski dom, dom

izobrazbe šele pod vplivom naše večine, vsled marljivosti našega deželnege odbora in sedanega vodstva muzeja. (Res je!) Prej ni bilo tam nobenega reda, vse razmetano, bilo je pogorišče, danes je v muzeju red, njegova vrednost narašča, ukaželjno ljudstvo ga obiskuje, posamič, zlasti pa korporativno, ne samo šolarji — naše Marijine družbe (Čujte!), fantje naši, obrtniški vajenci itd. itd.! Samo lanskega leta je bilo 18.277 obiskovalcev, od teh korporativno 4078, povprek pride 1 korporativni obisk z dežele na vsak teden. Prirastek na vrednosti novih predmetov znaša 24.014 K, iz muzejske knjižnice se je vporabilo 2210 knjig in listin.

Gospodje! Naš deželni odbor je nasprotnik kulture — to je znano in popolnoma jasno. (Veselosť.) Kaj pa sodi o tem volivec? Naš volivec bo rekel, da se čudi, kako je to, da se danes pod vplivom našega deželnege odbora, pod vplivom prosvetnega dela naše večine vsepovsodi zidajo nove šole, da hočejo danes že v vsakem kotu imeti svojo šolo. Bojim se celo, da mi bo moj volivec rekel, da bo treba začeti nekoliko gledati na finančno stran, da se ne bo preveč obtežilo dežele in občin, dejal bo kmalu: Primum vivere, dein philosophari. Pod našo večino se je od leta 1908 do 1911 ustanovilo 40 novih ljudskih šol. (Živahni klici: Čujte! Čujte!) in 190 novih razredov! Ta naša večina pa je brez vsakega dvoma nasprotna kulturi. (Veselosť.)

Če pride zdaj meščan, naš trgovec, naš obrtnik — ki tudi v velikem številu spada med naše volivce — če pomisli, kaj je preje bilo in kaj je danes, bo moral reči, da ni bilo preje ne trgovske šole, ne obrtnopospeševalnega urada (Medklici: Trgovska in obrtna zbornica je spala! — Ves budget gre za uradnike!) V teh zavodih se je šele začel vstvarjati nov duh na polju trgovstva in obrtništva, iz tega se bo izkristaliziral ves napredek in za to se imamo zahvaliti le naši sedanji deželnozbornski večini! (Veliko pritrdjevanje.) Trgovsko šolo je leta 1910—1911 dovršilo 83 učencev, večina iz Kranjske in sicer 23 iz Ljubljane, 49 pa z dežele, ostali s Štajerske, Koroške, Primorske, Dalmacije in Banovine. Uspehi tega zavoda so taki, da pravi uradno inšpekcijsko poročilo, da je ta naša trgovska šola eden najboljših zavodov te vrste v Avstriji! (Živahni klici: Čujte! Čujte!) Ta naš zavod izvaja dober glas, njegov sloves je razširjen po celi deželi — seveda samo med našimi volivci (Veselosť), med tistimi, ki nas razumejo, med tistimi, ki govore naš jezik. (Burna veselosť.)

Obrtno - pospeševalni urad, ki posluje od aprila 1911, je do danes samo posameznim obrtnikom odgovoril v 1326 slučajih, njegovo korespondenco z zadrugami, županstvi, trgovskimi tvrdkami itd., tega niti ne štejemo. Obrtniki, ki preje niso nikoder dobili nobenega zanesljivega sveta, imajo danes kraj, kamor gredo lahko vprašat za svet, kjer najdejo za svoje težnje umevanje. Komej eno leto obstoji ta urad in je v tem času priredil že 1 tečaj za črevljarje, 1 tečaj za krojače, 1 tečaj za krojačice, 1 tečaj pa za knjigovodstvo, prve tri vse v Ljubljani, zadnji na Bledu. Kar se drugih tehničnih del tiče, se je uvedel motorični obrat za sodarsko zadrugo v Česnjici in elektrificiral obrat mizararske zadruge v Št. Vidu, zdaj pa so v teku priprave za Vajeniški dom v Ljubljani. Govorite s tistimi, ki so te tečaje obiskovali, vsak vam bo rekel, kako so se obnesli, koliko so se naučili, kako so hvaležni tistim, ki zanj skrbijo in ki jim je na srcu izobrazba najmanjšega človeka. (Pritrdjevanje.) In koliko je to delo stalo? Izvrševali so ga: 1 vodja, 1 kontorstinja in 1 pomožni uradnik! (Klici: Koliko pa stane uradništvo v Trgovski zbornici!)

Poglejmo, gospodje, za družno šolo. Vzgojile so se učne moči, ki so sposobne; od 1909 do 1911 je dovršilo to šolo 73 učencev, doma so iz Kranjske, Štajerske, Koroške, Primorske, Dalmacije, Hrvaške, Bosne in Hercegovine. Poudarjam, da se je glas o tej šoli že kmalu razširil na ves naš jug, tu sedi poleg fanta, ki je dovršil ljudsko šolo, abiturijent in pravnik, vsi pravijo, da se veliko nauče — razumejo pač naš jezik. (Velika veselost.)

In če volivec vpraša: Koliko pa vse to vaše delo stane? Kako dežela izhaja? Kako te ogromne vsote zmaguje? Ali je res na milijone in milijone dolgov, ali se res zapravlja in denar skozi okno meče? Tu pridem z natančnimi številkami iz knjigovodstva in tu stoji črno na belem, da je znašal ves dolg, da se je moglo toliko novega in koristnega za deželo narediti — da je znašal ves efektivni dolg, ki pomeni pravo izgubo, ker plodonosnih investicij se ne more tu všteti — za leto 1910 celih 257.329 K! (Zivahni klici: Čujte! Čujte! — Klici ogorčenja proti liberalcem.) Kako je leta 1911, to bodo pokazale številke drugo leto.

Zdaj pa moramo vpoštevati hidroelektrično akcijo, ki je v tiru in ki bo kranjski deželi v doglednem času nesla lep denar in povzdignila splošno blagostanje našega prebivalstva, vpoštevati, moramo naš Robež, kamor hodijo iz Srbije in Bolgarije po bike, kjer bo naš živinorejec dobival živine za pasmo, da mu ne bo treba hoditi na Solnograško, Voraribersko in Svico in bo naš denar doma ostal; to je zopet nekaj, kar bo neizmerno koristilo celi naši deželi. (Veliko pritrdjevanje.) Prišel bo čas, ko bomo vse, kar smo za to potrošili, lahko pokrili; tega časa se jaz, vaš volivec, ne bojim, ker vem, da ste nekaj naredili za nas, vem, da bo vse, kar ste naložili v prid ljudstva, neslo tisočere sadove! (Burno pritrdjevanje.) In tudi mi poslanci se ne bojimo tistega časa, mirno ga pričakujemo. Danes tisti dan še ni prišel, danes natančnega računa o teh akcijah še ni mogoče napraviti, ne vemo, koliko bo znašal državni prispevek, vemo pa, da je finančno stanje naše dežele v primeru z o. talimi avstrijskimi deželami, izvemši Nižjo Avstrijo, najugodnejše, vemo, da je naš primanjkljaj neprimerno manjši kakor povsod drugod in vemo, da je naša dežela v melioracijske namene dobila posojilo pod tako ugodnimi pogoji, kakor jih sploh more kakšna dežela dobiti.

Spričo tega bo rekel naš volivec: Vem, da ste nesebični, da ga ni med vami, ki bi samo en vinar dobička iskal, vem, da ste najpoštenejši ljudje, da se za nas res brigate, vem in razumem, zakaj na tisoče ljudstva drži z vami! (Viharno odobravanje in ploskanje. — Klici ogorčenja proti liberalcem.)

In pri tem gledam v duhu našega »gospodar«, tega toliko zaničevanega in opljuvanega župnika in kaplana, ga gledam, kako ob potrojenem dušnopastirskem delu najde čas za posojilnico in za gospodarsko delo — vidi ga naš volivec in mu je hvaležen iz dna srca, da mu vodi zadrage, da stoji na čelu naprednemu gospodarskemu gibanju po naši deželi, vesel je volivec nas vseh, ki delamo zanj, globoko hvaležen možem, ki krvav pot pote v našem deželnem odboru. (Veliko pritrdjevanje.)

To pa velja seveda samo za nas, tako sodijo le tisti, ki razumejo naš jezik. (Veselost.) Zakaj v očeh drugih smo mi vsi sami sleparji in tatovi (Ponovna veselost), naš volivec je reakcionarna masa, naše ljudstvo, ki z nami drži, največja ovira napredku, naš človek je neumen, moral se bo temeljito preobrniti! (Ironični vzkliki proti liberalcem), danes je še zaostala masa, najbolj nazadnjaški rod, kar ga živi na naši hemisferi. To je popolnoma jasno. (Veselost.)

Deželni odbor žre, deželni odbor krade, zapravlja, ne glede na drugo, kakor kako bi prebivalstvo te dežele ugonobil in pogubil! (Smeh in ironični klici proti liberalcem) — znano je, da so vsa tega krivi le naši farji, naši ministri in naše kuharice, (Burni smeh in ironični vzkliki, naperjeni proti liberalcem), ti naši farji, ministri, mežnarji, naše kuharice, vse to ni delalo nič drugega, kakor da so v temi kovali načrte, kakor bi na stroške našega ljudstva prišli kvišku, kako bi naš narod izsesali — ti naši farji, ki so slabše plačani kakor katerikoli gospod svetnik pri sodniji, ki se jim godi neprimerno slabše kakor katere-mukoli liberalnemu advokatu, ki so izmed vseh akademskih stanov najslabše plačani, ti so ljudstvo le sleparili, ga v temi držali, vsak kulturni in gospodarski napredek zadrževali, samo z namenom, da bi oni kvišku prišli, da

bi se od krvi našega ljudstva odebelili, oni, ki tako skromno žive in se za naš narod od jutra do pozne noči mučijo! (Nepopisno pritrdjevanje, vzkliki ogorčenja, naperjeni proti liberalcem. — Dr. Pegan: Sram vas je pa le nekaj! — Dr. Triller razburjeno: Koga je sram? — Dr. Pegan: A, nič vas ni sram? Sem mislil.) Le, da še bolj osleparijo in izmolzejo to naše ubogo ljudstvo, zato vstajajo naši kaplani ob štirih zjutraj, ko liberalni inteligeni še počiva v mehkih perncah in delajo za naše ljudstvo in so nekaj že naredili, ko se ona-le gospoda šele iz postelje dvigne. Le zato, da naše ljudstvo tlači in ohrani v nezavednosti, neumnosti in temi, zato naš kaplan poleg ogromno narastlega dušnopastirskega dela in 24 ur šole dela še po naših hranilnicah, po drugih in društvi, dan za dnem — to je vse sama sleparija, to ni delo, to je samo hinavstvo, to ni ljubezen do našega naroda, to je le — skrb za bisago. (Veliko ogorčenje, naperjeno proti liberalcem.)

In, iz te podlosti, gre naš kaplan že zgodaj na lov, da bi svojo bisago napolnil. Ta bisaga je taka, da ni nobene kaplana, ki bi ne imel dolga, da ga ni nobenega, ki bi se ne bil zadolžil, da pomaga našemu ljudstvu v sili in potrebi, da mu ustanovi društva, naroči časopise in knjige itd. In tipus takega slepariskega farja je naš Evgen s svojo zakrpano suknjo! (Viharno ploskanje, pritrdjevanje, veselost, klici ogorčenja, naperjeni proti liberalcem, navdušeni klici: Živio naš Lampé!) Tako je, drugače ni mogoče, dežela mora na ta način do bankerota priti.

(S povzdignjenim glasom):

»Dežela bo torej bankrotirala. Oni-le gospodje pa bodo, kakor sem podučen, šli in iz prebitkov »Glavne posojilnice« in čistega dobička »Zveze slovenskih zadrug« zbrali karitali; kar bo manjkalo, bodo vzeli še iz kakšnega liberalnega zavoda, za jamstvo bodo pa zbrali svoje pljunke na nune in razbite šipe (Ogromna, nepopisna, burna veselost. — Dr. Triller, skrajno razburjen, kriči), s tem si bodo najeli posojilo, kupili kranjsko deželo, jo pre-rstili in ji poslej rekli: »Kraljestvo prenovljenega Agro-Merkurja« (Gromovit smeh, velikansko odobravanje, ploskanje.)

Goriški deželni zbor.

(Osma seja 5. febr. ob tri četrti na 5. uro popoldne.)

Pravnemu odseku se izroči premebna pravilnika za deželni odbor, statuta za osebe deželnih uradov ter pravilnika o potninah in dninah. — Sprejela se je resolucija na vlado, ki se tiče vpisovanja javne imovine v zemljiške knjige. — Gospodarskemu odseku so izročili poročilo o ustanovitvi gospodarskih šol na deželni kmetijski šoli. Deželnemu odboru se dovoli 3000 K podpore, ki naj jih razdeli med revne učenke gosp. šol (1500 K med slovenske in 1500 K med italijanske gojenke. — Sprejela se je resolucija na vlado, naj s posebnim zakonom preskrbi, da se bodo občine odškodovale za dela v prenešenem delokrogu. — Železniškemu ods. je bilo oddano poročilo Berbučev o železnici Gorica — Brda — Čedad. Vlada se pozivlja, naj čimprej zagotovi to prog. Dokler pa se to ne zgodi, naj po Brdih uvede promet z avtomobili. — Sprejelo se je poročilo deželnega odbora, da je deželni zalog za 2000 K udeležen pri ustanovitvi avstrijskega društva za čensko domačo obrt. — Odobrilo se je izplačilo 1500 K kot podpora poškodovanim radi požara na planini »Polog«. — 7000 K se določi za nujna obrambena dela pri vodah. Obenem se sklene, da se ustanovi služba »vodnega čuvaja«. — Goriški občini se dovoli 10.000 K za zgradbo sirotišča. — Za zgradbo ceste v Kožbanjski dolini se dovoli 3831 K. — Zupanstvu Gorjansko 100 K in zupanstvu Komen 300 K za razširjenje ceste Ivanji grad — Preserje. — Za zgradbo vodnjaka v St. Andreju 900 kron. — Zupanstvu Drežnica 300 K za pet napajališč na planini »Svinos«. — Za zgradbo ceste Otlica — Kranjska meja se dovoli 9000 K, 2000 K naj se dovoli še dodatno, o čemer bo pa razpravljalo se gospodarski odsek. — Odobre se komisijski stroški za nakup bikov za Kras in občino Dornberg v znesku 1170 K 15 vin. — Potrđi se statut deželne gluhošolnice. — Nato so se rešila poročila o računskih sklepih raznih zalogov. — Prihodnja seja bo prihodnji ponedeljek, dne 12. t. m.

! Ako še niste, pošljite naročnino! !

Iz Hrvaške.

Dalmatinski poslanci za hrvaško pravo. Pri večerajnji seji dalmatinskega deželnega zbora v Zadru se je od vseh poslancev izrazila želja, da se v znak solidarnosti z hrvaško opozicijo današnja seja zaključi. Na galeriji se je ta želja sprejela z velikanskim navdušenjem. Sprejela se je resolucija, ki ostro obsoja dogodke na Hrvaškem in izraža bojujočo se bratom onostran Velebita srčne pozdrave. Med burnim odobravanjem vseh, tudi italijanskih poslancev, je predsednik Ivčević sejo zaključil in jo sklical za danes. Ko so nameravali poslanci dvorano zapustiti, je izbruhnila na galeriji burna demonstracija proti Hrvatom sovražnemu režimu v Banovini. Pravaši so klicali: »Živelo hrvaško državno pravo! Živio trializem!«, pristali hrvaške stranke pa: »Živela hrvaško-srbska koalicija!« Poslanci so s prikriževanjem izražali demonstrantom zahvalo in se izjavili solidarnim. Na cesti so dame hitele k poslancem in jih obdarovale s cvetjem. Ljudstvo pa jih je sprejelo z živio-klici. Z raznimi vzkliki proti Cuvaju in Khuenu se je množica mirno razšla.

Sodba proti pravutinskim kmetom pravomočna. Sodba proti pravutinskim kmetom, ki so ubili Čeha Tuhačka in bili vsi oproščeni, je postala večeraj pravomočna, ker ni državni pravdnik vložil pritožbe.

Cuvaj se zagovarja. Pri konferenci hrvaških državnozbornih poslancev je govoril tudi ban Cuvaj. V svojem govoru je poudarjal, da je neomajan temelj njegovega političnega delovanja neločljivost državne skupnosti med Hrvaško in Ogrsko. Vzdrževal je trditev, da je bil razpust sabora popolnoma postaven, ker da ima kralj pravico sabor razpustiti. Izjavil je, da bode skrbel za pravočasne volitve. Glede neštevilnih konfiskacij je rekel, da prevzame popolno odgovornost nase. Konfiskacije se vrše v varstvo postavnih razmer. Ban je nato razvil obširen kulturni in narodnogospodarski program.

Mataušek v Lepoglavu. Lekarnarja Mataušeka, ki je v Budimpešti oklofutal bivšega bana Tomašića in bil obsojen na dve leti ječe, so te dni z drugimi kaznjenci odpeljali v prostore kaznilnice v Lepoglavu.

Imenovanje in misija Slavka Cuvaja. »Neues Tagblatt« je izvedel z Dunaja, da je bil Aehrenthalov kandidat za banski stolec baron Rauch, a temu se je protivil Khuen, ker ima baje Cuvaj več zmožnosti, da ukroti Hrvaško, tako da bosta Khuen in Aehrenthal zadovoljna. Prvo njegovo delo naj bi bilo, to je moral obljubiti, da razbije hrvaško-srbsko koalicijo. Mažarstvo zahtevali tudi, da mora on tudi stranko prava uničiti. Računali so to tembolj, ker je dal Cuvaj po listih pisati, da je iskren prijatelj stranke prava. Tembolj so torej v Pešti besni, ker vidijo, da se stranka prava in koalicija vedno bolj približujeta. Kakor se iz razvoja dogodkov vidi, so se v Pešti v svojih računih pošteno motili.

Koroške novice.

k »Slovenska Straža«. Melviče v Ziljski dolini. Na Svečnico ob deseti uri popoldne se je vršil v Melvičah obč. zbor ondotne podružnice »Slovenske Straže«. — Okrog 60 Ziljanov se je zbralo v gostilni pri Trebišniku, kjer je govoril dr. Rožič o veliki važnosti naših nepolitličnih društev, zlasti društva »Slovenske Straže«.

k Brdo. Na skrajno zapadni slovenski koroški meji, v občini Brdo, se je vršil na Svečnico popoldne lep shod izobraževalnega društva. Dr. Rožič je govoril o pomenu dobrega časopisja in knjig, o krščansko-socialni organizaciji in njeni važnosti v današnjih dneh. Po govoru dr. Rožiča je g. provizor kazal slike s pomočjo skioptikona. Slike so nam predstavljale preganjanje prvih kristjanov v Rimu.

k Izobraževalno društvo na Bistrici. Prihodnjo nedeljo se vrši občni zbor izobraževalnega društva na Bistrici v Ziljski dolini. Govoril bo dr. Jenko iz Celovca.

k Socialni tečaj v Celovcu se vrši v ponedeljek 12. t. m. v S. K. S. Z. za mladence iz dežele.

PRESTOLNI GOVOR NEMŠKEGA CESARJA.

Včeraj je otvoril nemški cesar Viljem s prestolnim govorom nemški državni zbor. Cesar Viljem je poudarjal spočetka, da je vse njegovo delo, dvigniti moč in ugled naroda, da zavzema socialna oskrb važno mesto v državni zakonodaji, da je finančni položaj države ugoden. Nadalje je izvajal: »Ojačenju nemštva v inozemstvu bo v kratkem služil primeren načrt, ki bo uravnaval državno pripadništvo na način, ki bo nemškim rojakom zunaj države olajšal, da osanejo državni pripadenci ali da izgubljeno državno pripadni-

stvo zopet pridobe. Uspeh našega mirovnega dela doma in preko morja je odvisen od tega, da ostane država močna dovolj, da more vsak čas braniti in zastopati svojo nacionalno čast, svojo posest in svoje upravičene interese v svetu. Zato je moja vedna dolžnost in skrb, vzdrževati in ojačati na kopnem in na morju branilno moč nemškega ljudstva, kateremu ne primanjkuje za orožje sposobnega mladega moštva. Zakonski načrti, ki zasledujejo ta namen, so v predpripravi in vam bodo s predlogi o pokritju večjih stroškov predloženi. Pomagajte čestiti gospodje, izpolnjevati te visoke naloge, da boste izkazali domovini veliko uslugo. O naši dobrohotnosti, urediti mednarodne sporne točke mirnim potom, koder to odgovarja časti in interesom Nemčije, smo podali nov dokaz s končanimi dogovori z Francosko. Poleg gojitve naših zvez z avstro-ogrsko monarhijo in italijanskim kraljestvom ostane moja politika vedno v tej smeri, da se vzdržuje z vsemi državami prijateljsko razmerje na podlagi medsebojnega spoštovanja in dobre volje. — Nemški Viljem je, kakor je videti, precej samozavesten in bojevit.

ZOPET ODKRITA ZAROTA NA PORTUGALSKEM.

Portugalska vlada je odkrila, kot poročajo iz Lizbone, zaroto, ki ima namen, zopet uveljaviti monarhijo. Ni še znano, ali naj bo po načrtu te zarote postavljen na portugalski prestol ekskralj Manuel ali pretendent Don Miguel. Osrednje vodstvo delavskih organizacij, ki so pridobljene za nov prevrat, ima podružnice v vseh portugalskih mestih. Oblasti so zaplenile na tisoče pušk z municijo in 3500 dinamičnih bomb. Istočasno je tudi nastal nevaren spor v republikanskem taboru. Vlada stranka se je sprla s karbonarji, ki zahtevajo, da se dosednji voditelji republikancev odstavijo. Čuje se, da je aretovanih 5000 oseb. — V Maritu, južno od Lizbone, je došlo do novih cestnih bojov med prebivalstvom in vojaštvom, v katerih je bilo mnogo oseb ubitih in ranjenih.

OBOROŽEVANJE NEMČIJE IN ANGLIJE.

V berolinskih političnih krogih vlada mnenje, da bo vlada zahtevala od državnega zbora v okviru mornariškega zakona tri nove dreadnoughte, ki naj bi bili zgrajeni do leta 1918. Angleška je baje o namerah Nemčije poučena ter se je odločila za posojilo cele milijarde v svrhu ojačenja angleške mornarice.

LAŠKO-TURŠKA VOJSKA.

Iz Rima poročajo, da se general Caneva vrne takoj po končanih konferencah z vojnim ministrom, šefom generalnega štaba in ministrskim predsednikom, brez odloga v Tripolis.

Iz Pariza poročajo, da je turški ministrski svet odklonil ruske posredovalne mirovne predloge.

Oficielna turška poročila iz Carigrada zatrjujejo, da so Italijani bombardirali 1. t. m. Sejh Sajd in Bab el Mandeb. Nekaj krogelj je zadelo vojašnico, ne da bi povzročile človeške žrtve. Italijani so prerežali podmorski kabel.

6. t. m. je priplula italijanska bolniška ladja »Regina Margherita« v Livorno ter izkrcala 250 ranjenih vojakov iz Tripolisa. Z nadaljnjimi 250 ranjenci je odplul parnik dalje v Spezio.

STAVKE V BELGIJI.

Iz Bruslja poročajo: V premogokopni pokrajini Monsa, kjer rudarji še vedno stavkajo, trpi 80.000 ljudi mraz in lakoto. Stiska je tako velika, da ni niti suhega kruha na razpolago. Podpore, ki jih dobivajo stavkajoči, so nezadostne. 6. t. m. je došlo v Monsu zopet do konflikta med stavkajočim delavstvom in policijo. Množica je skušala priti pred magistrat. Okoli 30 oseb je bilo več ali manj ranjenih.

Dnevne novice.

Proračunska debata, ki se je večeraj začela v kranjskem deželnem zboru, je bila zelo interesantna. Zaradi pomanjkanja prostora jo priobčimo jutri, dr. Krekov govor pa smo natisnili na uvodnem mestu. Dr. Krek, ki je kot poročevalec prišel prvi do besede, je vso neizrečno propalost in grdo liberalne stranke tako plastično naslikal, da so se liberalni poslanci pod njegovimi udarci krivili, ne da bi črhili besedice v svojo obrambo — s številkami je dr. Krek pokazal, kakšno ogromno delo je že izvršila večina S. L. S. v prid dežele in blagor njenega prebivalstva v teh kratkih letih, kar vlada v deželnem zboru. Da spričo tega sijajnega

govora liberalni govornik ni prišel do nobene veljave, je jasno. Dr. Triller je pel svojo staro špansko pesem, poročevalec ga ni niti poslušal, naši so se mu pa le smejali. Dr. Triller je zopet izračunaval milijone in milijone, metal z milijoni okoli in ponavljal, kar je že milijonkrat povedal. Izborbo ga je pobil dr. Žitnik, ki je včeraj zopet pokazal, kakšen spreten parlamentarec je, saj je že 22 let član kranjske deželne zbornice. Dokazal je, da liberalci o naši deželi le ostudno lažejo. Deset milijonov in še več dolga so po svojih shodih kranjski deželi napravili, a v resnici ga je po knjigovodskem izkazu 257.329 kron, kakor je že dr. Krek povdaril. Liberalni govorniki dobijo svoje številke tako, da upoštevajo le proračuna ne primanjkljaje, ne pa računskih zaključkov. Kdor tako dela, vedoma goljufa! Kar se političnega bojkota tiče, je dr. Žitnik povedal marsikaj zanimivega, kako je prejšnja liberalna večina pustila cele kraje, ki ji niso bili všeči, skozi 18 let brez ceste in vode. V kuloarjih pa se zbijali iz našega kmetske norce! Za 100 odstotkov bo treba doklade zvišati, je rekel dr. Triller v Platinini — res pa je, če bi se zvišale doklade samo na 60 odstotkov, bi imela dežela že velikansk prebitok. Kako naj označimo tako govorjenje? In če dežela jemlje denar iz svojih zakladov, kričijo različni liberalni govorniki, da dežela dolga. Kakor da bi se reklo delati dolg, ako kdo jemlje iz svojih lastnih prihrankov! Najbolj zanimivo pa je to, da tudi liberalci, ki danes vpijejo, da deželni odbor ne polaga računov o hidroelektričnih podjetjih, niso takrat, ko so bili pri vladi, nič o položili obračuna o gledališču in deželni bolnišnici, in vendar sta stali ti dve zgradbi 1.100.000! Dr. Žitnik je dokazal na natančnih številkah, ki si jih je preskrbel iz knjigovodstev vseh avstrijskih deželnih odborov, da ima kranjska dežela primeroma najboljše finance, izvemši edinele Nižje Avstrije! Povsod so doklade neprimerno višje, dogovori ogromni, ponekod je finančni položaj naravnost obupen. Kdor očita kranjskemu deželnemu odboru zapravljivost in kdor govori o bankrotu, ta je ali prismojen ali pa zloben. Dr. Žitnik je končno osvetlil laži deže, ki jim sledi liberalna stranka in povdarjal, da bo kranjski liberalizem, kakor povsod drugod, prišel med dva kamna, ki ga bosta zmelala: krščanska in socialna demokracija. »Vi boste izginili! Gospode pa, ki se teh lažidej držijo, le pomilujem.« — V prihodnji seji, ki bo v petek, utegnejo liberalci še marsikaj slišati.

— **Kranjski deželni zbor** ima sejo jutri ob deseti uri dopoldne.

— **Vodni zakon.** Danes dopoldne in popoldne obravnava upravni odsek pod predsedstvom poslanca Povšeta vodni zakon; poljedelsko ministrstvo zastopajo sekcijski načelnik dr. Seidler, ministerialni tajnik vitez Alter in ministerialni podtajnik dr. Deutschmann. Deželno vlado deželni predsednik baron Schwarz in vitez pl. Laschan. O zakonu poroča dr. Lampe, ki je predložil zastopnikom vlade v izjavo razna vprašanja in izpreminjevalne predloge. Razprava odsekova bo najbrže danes končana in pride predlog odsekov v eno prihodnjih sej deželnega zbora.

— **Volitve v kranjsko trgovsko in obrtno zbornico.** Ponovno prosimo vse somišljenike, vse zavedne trgovce in obrtnike, da so te dni vsi na delu, da zmaga tudi v trgovski in obrtni zbornici pravična stvar, katero zastopa S. L. S. Tako se bo izvršil resničen preobrat v resnično korist trgovstva in obrtništva. Vse glasovnice naj se takoj v rekomandiranih pismih odpošljejo na tajništvo S. L. S., Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 6.

Opozorjamo naše somišljenike, da vse tiste naše somišljenike volilce v trgovsko in obrtno zbornico, ki še niso dobili glasovnic in legitimacij, spravijo na dotične pošte, da vzamejo glasovnice in legitimacije takoj v rekomandiranih pismih na tajništvo Slovenske Ljudske Stranke v Ljubljano, Miklošičeva cesta 6.

— **Kako se podpisujejo glasovnice za trgovsko in obrtno zbornico?** Opozorjamo, da morajo moški volilci sami podpisati glasovnice tam, koder je označeno: Podpis volilca. — **Ženske volilke** morajo ravnotako same podpisati glasovnice, ako nimajo po obrtnem redu postavljenega upravitelja. Ako imajo upravitelja, podpiše ta in pristavi k svojemu imenu »upravitelj«. Ako pa ženske volilke nimajo upravitelja, podpišejo, kakor zgoraj omenjeno, same, zraven njihovega imena pa mora podpisati kak moški, ki mora svojemu podpisu dostaviti: **Volilni pooblaščenec.** — Dobro je, ako je tisti moški, ki podpiše žensko glasovnico, tudi volilec v trgovsko in obrtno zbornico, ven-

dar je lahko tudi vsak drugi moški; paziti pa je, da je dotični moški izpolnil 24. leto. **Vsak moški sme podpisati samo eno glasovnico.** Osebe, ki ne znajo pisati, morajo napraviti pred svoje ime, ki ga kdo podpiše, križec, podpisati se morata zraven še dve drugi priči, ki morata biti 24 let stari.

— **Pozor Belokranjci!** Kmečka zveza za Belokranjino priredi v nedeljo, dne 11. februarja dva velika shoda, in sicer v Metliki ob 9. zjutraj v dvorani Kmetijskega društva, v Črnomlju ob 3. popoldne pri Lacknerju. V ponedeljek, dne 12. februarja pa se bo vršil v Metliki in Črnomlju ves dan podučen kmečko-političen tečaj. Na shodih in tečajih bodo govorili poslanci dr. Krek, dr. Korošec in Jarc. — Belokranjci! Pridite v kar največjem številu na oba shoda in tečaja!

— **Lažnjivci, da jim jih ni para.** Znano je že, da »Dan«, glasilo ljubljanskega tržnega nadzornika, ne piše skoro nič drugega kakor same laži. Kar na lepem si kaj izmisli in podtika celo govornikom to, česar niso nikoli rekli. Tako poroča »Dan« o včerajšnjem govoru dr. Kreka v proračunski debati v deželnem zboru, da je »dr. Krek priznal, da se v zadnjem času narodno-napredna ideja širi tudi po takih krajih, kjer ni bilo poprej o njej niti duha niti sluha«. Dr. Krek pa ni niti ene take besedice izgovoril. Nasprotno je še povdaril, da je liberalci na Kranjskem tako brezpomembna stvar, da se naše ljudstvo zanj prav nič ne zmeni in komaj ve, da jih je nekaj. — »Dan« poroča tudi, da je dr. Krek o »albanskih gozdih« govoril! Nesramno laže ta list, ki hoče naše javno življenje do skrajnosti posuroviti. Upati je, da je tudi med nasprotniki kaj poštenih ljudi, ki se jim mora taka žurnalistika le gnju-siti.

— **Volitev novega župana.** Dne 7. februarja je bila v šentlovrenski šoli volitev novega župana za obširno občino Velika Loka. Županom je izvoljen posestnik Jožef Kek. Tudi svetovalci so vsi odločni pristaši S. L. S.

— **Najdeni okostnjaki.** Dne 1. t. m. je kopal na svojem vrtu posestnik Šarc p. d. Tišler iz Nožice, neko grobljo; pri tem je našel 1 m globoko pod zemljo na pet okostnjakov človeških trupel, kateri so najbrže iz francoskih časov, kar svedoči to, da se je pri enem dobila vojna svetinja. Gotovo se bo dobilo tukaj še več okostnjakov, ker se je vršilo več bitk pod Homško goro in na menceškem polju, kjer so tudi dobili pred enim mesecem tri okostnjake.

— **Vlom v železniško skladišče.** Iz Reke se poroča: Preteklo noč so v vlomili neznani zlikovci v skladišče št. 4 na tukajšnjem državnem kolodvoru in odnesli blaga v vrednosti 7000 K.

— **Obrtno-pospeševalni svet.** Člana obrtno-pospeševalnega sveta ministrstva za javna dela sta za nadaljno funkcijsko dobo med drugimi dr. Ign. Žitnik, državni poslanec in kanonik v Ljubljani, kot od ministrstva za javna dela imenovani član in Ivan Kregar, pasar, podpredsednik trgovske in obrtne zbornice in Ljubljani in predsednik obrtno-pospeševalnega zavoda za Kranjsko, kot zastopnik tega zavoda.

— **Od ljudskošolske službe.** Mesto obolele učiteljice Ivane Valenčič je imenovana bivša suplentinja na deški šoli v Škofji Loki Marija Noč za suplentinjo v Velesovem.

— **Samoumor mornarja v Pulju.** V Pulju se je ustrelil mornar bojne ladje »Nadvojvoda Ferdinand Maks«, Evgen Jungwirth, ker mu baje ni ugajalo vojaško življenje.

— **Sultanov dar za mošejo v Mostarju.** Sultan Mohamed V. je daroval za mošejo v Mostarju, ki jo nameravajo sezidati, 40.000 K.

— **Med prijatelji.** V nedeljo popoldne sta bila med drugimi v Guzeljevi gostilni v Škofji Loki tudi domači hlapci Blaž in France Gorjanc iz Šutne. Ko sta se krog devete ure nekaj ojunačila, sta prišla v navskrižje. Seveda je nastalo običajno ravnanje in v najhujšem bojnem metežu je Blaž udaril Gorjanca z neko trdo stvarjo po glavi. Gorjanc sedaj hladi svojo glavo v ljubljanski bolnišnici, Blaž pa doma pre-mišljuje o svojem junaštvu.

— **Praktičen ročni zapisnik** za leto 1912, obsegajoč vse podatke, ki so potrebni trgovcem ali obrtnikom, s posebnim ozirom na Prago in okolico je izdala ravno kar anončna pisarna F. Mözel, v Pragi, Ferdinandova tč. 4. Cena zapisniku 2 K s poštnino.

— **Tečaj za avtogensko varenje.** V teku zadnjih let pojavile so se na polju kovinske obrti različne iznajdbe, ki so se izvršne obnesle in splošno vpeljale. Ena najvažnejših je nov način varenja železa kakor tudi spajanje drugih kovin s pomočjo takozvanega avtogenskega obdelavanja kovin. Bisivo avtogenskega varenja leži v tem, da se zatopita oba kosa, ki ju bomo zvariti, vsled ostrega plamena

acetilena ali bencina, ki žari pod pritiskom stisnjene kisika iz drobne odprtine posebnega orodja. To orodje je tako napravljeno, da se ga lahko drži v roki in da ž njim obračamo plamen v poljudni smeri na predmet v delu ter tako dosežemo zvaritev ravno na istem mestu, kakor se nam zdi potrebno. Avtogensko varenje se izvršno obnaša posebno tudi za popravila, toliko bolj, ker se s to novo metodo ne dá variti samo navadno kovno železo, ampak tudi lito železo in druge kovine kakor baker itd. Posebna važnost avtogenskega varenja leži v tem, da s pomočjo iste priprave lahko tudi »režemo« debele kose železa v katerikoli obliki. Prihrani se s tem veliko časa in truda in se doseže tudi veliko lepši izdelek. Da se seznanijo tudi naši obrtniki s to velevažno iznajdbo, priredi »Zavod za pospeševanje obrti« skupno z državno obrtno šolo in specialno tvrdko F. Krükl & Co., kakor že objavljeno, desetdnevni tečaj, v katerem bo podučeval strokovnjak tako varenje, v glavnih potezih pa bo podal profesor državne obrtne šole, ing. M. pl. Šuklje, tudi tehnologijo kovin, ki pridejo najbolj v poštev pri naših kovinskih obrti. Tečaj se bo pričel v ponedeljek, 26. februarja, ob 9. uri dopoldne na državni obrtni šoli v Ljubljani. Sprejme se še nekaj udeležencev, prednost imajo mojstri kovinskih obrti. Prijave naj se pošljejo na »Zavod za pospeševanje obrti« v Ljubljani.

— **Umrli** je v Podgradu ga. Ana Dekleva, soproga županova.

— **Pogreša** se Janez Sašek iz Zajčvrha št. 3 župnije Stopiče; star je 30 let, srednje velikosti, obritega kozavega obraza, govori lepo pravilno slovensko pomešano s hrvaškimi izrazi. Pred mesecem je prišel iz Amerike, kjer je bil skoro pol leta v umobolnici; tudi sedaj se mu včasih katera pripeti, da ni prav, n. pr. da je Bog Sin, Zveličar, kateremu ne bo nikoli zmanjkalo denarja. Prosi se, obvestiti župni urad v Stopičah.

— **Samoumor v Idriji.** 22letni rudar Janez Cunta je v ponedeljek zvečer ob državni cesti v Logatec blizu mlina Mar. Likar legel v sneg ter vzel v usta, kakor se sklepa, prižgano dinamično patrono. Glavo mu je popolnoma razneslo. Bil je soc. demokrat ter se vdeležil še v nedeljo zvečer veselice »Pri črnem orlu«, v ponedeljek čez dan je tudi še popival ter namigaval, da ne bo dolgo. Kaj da namerava, ni nihče mislil.

— **Kultiviranje Sahare.** Veliko se je pisalo o kultiviranju Sahare, ki je vsakemu znana kot največja puščava na svetu. Dočim je moderna železnična tehnika dokazala, da zna premagati tudi nepristopne puščave, pomeni vendarle projekt zvezati različne afriške odobrežne železnice z osrednjo Afriko z okoli 10.000 km dolgo progo, od katere bi odpadlo 2.000 km na Saharo dokaj drzno podjetje. Kakor poročajo strokovni listi, je ravno kar na potu francoska ekspedicija pod vodstvom kapitana Niéger, da trasira progo skozi Saharo. Vzdrževanje proge skozi Saharo bi bilo seveda sila drago zaradi peščenih viharjev in zametov. Vendar pa se upa doseči kultivacija Sahare po istem načinu kakor v Egiptu. Domneva se namreč, da je nekdanjama kala reka Niger ves ta teritorij in da bi se jo dalo tudi sedaj obrniti z pravico jez v svojo nekdanjo strugo in bi se tako z namakanjem spremenila puščava v plodovitno pokrajino. Pomen take železnice je seveda nedogleden, ker bi se doseglo po njej v osem do devetih dneh iz centralne Afrike centralno Evropo.

— **Samoumor 75letnega moža.** Iz Logatca poročajo, da se je pred nekaj dnevi zvečer obesil 75letni vžlikar Andrej Zgonc v lišči svojega sina Franceta Zgonca v Cerknici. Samoumoru so bili menda vzrok družinski prepiri.

Šlajerske novice.

— **Celjski liberalci** so ustanovili na Svečnico v Škofjivasi pri Celju neko »politično in gospodarsko društvo« za kraje Vojnik, Škofjovas, Višnjavas, Novocerkev in Frankolovo. Na shodu je govoril med drugimi tudi potovalni učitelj Ciril - Metodove družbe, Ivan Prekovšek. Res lepega učitelja ima Ciril-Metodova družba, ki ga plačuje zato, da ustanavlja razne »liberalne organizacije« in pomaga držati celjskim liberalcem že popolnoma v razsulu se nahajajočo »Narodno stranko« še nekoliko časa pokoncu.

— **Nezгода v snežni nevihti.** Iz Slovenjgradca se nam poroča: V soboto 3. t. m. popoldne je šel 31letni železniški delavec Maks Steharnik ob železniški progi med Šmartnom in Douzami takrat, ko je najhuje divjala snežena nevihta. Vsled nevihte in sneženja ni mogel precej zapaziti prihajajočega vlaka, ampak ga je zapazil šele v zadnjem trenutku. Predno je mogel skočiti

na stran, ga je prišla lokomotiva in ga vrgla ob tla. K sreči je padel med tir in tako zadobil samo bolj lahke poškodbe na nogah in nekaj tudi po telesu. Prepeljali so ga takoj v slovenjgradsko bolnišnico.

— **Dramatično društvo v Mariboru** priredi v nedeljo, dne 11. t. m. ob 4. uri popoldne v Slovenski Bistrici v hotelu »Austria« igro »Charleyeveto teto«.

— **Lastno odvetniško pisarno** otvoril s 15. februarjem t. l. g. sodni nadsvetnik v pokoju g. dr. Alojzij Gregorin v Celju. Dostaj je uradoval v pisarni g. dr. Benkoviča.

— **Drobne novice.** Kozjanska kmetijska podružnica priredi v nedeljo, dne 11. t. m. ob pol 3. uri popoldne v gostilni g. Franca Gučeka, svoj občni zbor, na katerem bo predaval g. živinorejski nadzornik Jelovšek o živinoreji. — **Izobraževalno društvo v Brežicah** priredi 11. t. m. ob 3. uri popoldne v dvorani Narodnega doma svojo prvo veselico. — **Velik dekliški sestanek** se vrši v Braslovčah, v nedeljo, dne 11. t. m. ob 3. uri popoldne. Govorit pride znana organizatorica slovenske mladine gđc. Pepica Senica iz Šmarja pri Sevnici. — **Katoliško bralno društvo** pri Sv. Frančišku na Strazah, priredi 18. t. m. v prostorih pri Martinovcu ob pol 3. uri popoldne veselico z zelo zanimivim sporedom. — **Poročil** se je v Trbovljah trgovec g. Josip Moll z gđc. Mijo Toraj. — **V Zalcu** pa se je poročil g. Vilko Kuček z gđc. Štefko Vabič. — **Umrli** je v Orli vasi pri Braslovčah posestnik Jože Plaskan. — **Kmetско bralno društvo v Jarovcih** pri Ptujju ima v nedeljo, dne 11. t. m. ob 3. uri popoldne svoj občni zbor pri Rižnarju. Po občnem zboru pa je veselica. — **Prostovoljna požarna bramba** v Družmirju pri Šostanju naznanja, da priredi svoj četrti letni občni zbor prihodnjo nedeljo, dne 11. t. m. v prostorih g. Ivana Gregorevčiča po društvenem sporedu.

— **Sleparija z ponarejenimi živin-skimi potnimi listi.** Janez Krošl, posestniški sin v kozjanski okolici, je vtihotapljal že dalje časa konje in drugo živino. Ko je brežiško okrajno glavarstvo za to zvedelo, je izdalo županu ukaz, da ne sme Krošlu izdati nobenega potnega lista. Začetkom novembra je Krošl prodal v Lebrun pri Gradcu večje število goved in konjev, ponaredil potne liste s tem, da je star datum prenaradel in tako nemoteno lahko spravljaj živino dalje. Šele v Puntigamu so zapazili ponarejene potne liste ter nato živino in konje zaplenili. Krošlna pa so poslali okrogni sodnji v Celje, katera ga je zaradi prestopka goljufije obsodila na dva meseca ječe.

— **Divjak.** Iz Trbovelj nam pišejo: Rudar Franc Prek je prišel v eni zadnjih noči v kuhinjo delavke Frančiške Režman, pobil šipe na kuhinjskih vratih in razbil tudi drugo kuhinjsko opravo. Nato je začel daviti Režmanovo in je tudi večkrat močno sunil. Potem je kuhinjo zapustil. Kmalu pa se je zopet vrnil v kuhinjo z bajonetom oborožen, sunil v levo in desno nogo ž njim delavca Andreja Mraka, ki je Režmanovi prišel na pomoč. Nato je z bajonetom še parkrat udaril Režmanovo po rokah. Končno sta morala Mrak in Režmanova pred divjakom zbežati. Preka so naznanili oblastim.

Ljubljanske novice.

— **Ij Prihodnjo soboto** naj se vsi, ki hočejo imeti veselo predpustno vrvenje, podajo v veliko dvorano »Uniona«. Ondi bo imelo tobačno delavstvo veliko predpustnico. Sodeluje »Slovenska Filharmonija«. Vstopnina 1 K.

— **Ij »Ljudski oder«** ponavlja v nedeljo, 11. t. m., že ob 7. uri burko »Pri belem konjičku«, ki je pri premijeri nad vse pričakovanje lepo uspela. Vse kritike uprizoritev soglasno hvalijo in pravijo, da je bila to najboljša predstava letošnje sezone. V vlogi Oroslava Bucka gostuje z dovoljenjem ravnateljstva g. **Anton Verovšek.** Opozorjamo, da se prične igra že ob 7. uri in da se konča ob četrta na 10. uro, da se vrnejo lahko gostje z dežele pravočasno na vlake. Kdor hoče za predpust sme-ha in res prijetne zabave, naj pride! Ker je bilo zadnjič gledališče do zadnjega kotička razprodano, je upati, da bo tudi topot obisk prav mnogoštevil-en. **Vstopnice v predprodaji** je dobiti v **Katoliški Bukvarni.**

— **Ij »Ljubljanski župan«** je izginil z oklica liberalne stranke za volitev v trgovsko in obrtno zbornico in je podpisan samo dr. Tavčar brez kakega okraska.

— **Ij Imenovanje.** Računski revident Bertram Götz je imenovan za računskega svetnika pri finančni direkciji v Ljubljani.

Ij Odlikovanje. Deželni predsednik je podelil članom prostovoljnega gasilnega in reševalnega društva v Ljubljani gg. Ivanu Hiti, Francetu Snoj in Leopoldu Zorž častno svetlinjo za 25 letno zvesto in zaslužno delovanje.

Ij Višji ljubljanski župan — g. Ribnikar — odlašja sedaj po svojem papirju razne osebe, ki se niso ponižale, da bi g. višjega ljubljanskega župana prosile, da smejo simpatizirati s poštenim delom S. L. S. Gosp. Ribnikar zahteva razne »preiskave«, vpije, da se mora ljudi »tako iz službe spoditi« itd. To beležimo, da ne bodo kaki ljudje razburjeni, če se napram g. višjemu županu, ki bi imel dovolj povoda hvaliti Boga, da se mu je doslej mnogo izpregledalo, ne bo imelo niti najmanjšega pardona več.

Ij Laž je izkuhal »Dan« s trditvijo, da g. Iglič hodi okoli in pravi, da ga je poslal k volilec ravnatelj obrtno-pospeševalnega zavoda g. Remec. G. Igliča g. Remec ni nikamor poslal, g. Iglič pa ne bo vprašal »Danove« pisarje, koga sme obiskati in koga ne.

Ij Izjava. Podpisana Jerica Gorupič, gostilničarka iz Novega Vodmata št. 40, izjavljam z ozirom na lažnjive napade v listu »Dan« št. 39, z dne 8. svečana t. l. tičoč se oseb g. gerenta Josipa Oražma in pismonoše g. Parkelja, da je moja hčerka Milka v moji navzočnosti in z mojim privoljenjem podpisala poštno spremnico za volitev v trgovsko in obrtno zbornico, ter sem jaz dala g. Oražmu glasovnico. G. gerent Oražem ni prav nič izsiljeval od mene glasovnice, ampak sem mu jo jaz dala prostovoljno. Kar se pa tiče osebe g. pismonoše Parkelja, pa izjavljam, da on ni imel s tem prav nič opraviti, ampak je vse, kar piše »Dan«, čisto navadna podla laž. — V Novem Vodmatu, dne 8. svečana 1912. — Jerica Gorupič.

Ij Umrl je dolgoletni član »Slov. kršč.-soc. zveze« gospod Jožef Savene v 73. letu starosti. Pokojnik, ki je nad 33 let služboval pri tukajšnji tvrdki Samassa, je bil vsikdar zvest somišljenik naše stranke in se je do zadnjega vestno udeleževal vsega našega gibanja v Ljubljani. Pokopali so ga danes popoldne ob 4. uri. Svetila dragemu sobojevniku večna luč!

Ij Dr. Ljudevit Mihajlovič Jenko. Mož, ki je dne 5. t. m. ob pol pol 12. uri zatisnil življenja trudne oči, je bil skoz samonikla, krepko risana individualnost. Nič šablonskega nisi našel na njem; svojih nazorov je bil in svoja poa je hodil. Kaj drugi poreko, kako drugi mislijo, to mu je bila — hekuba. Kar je on spoznal za dobro in pravo, na to je prisegal z jekleno vztrajnostjo. Ljudevit Jenko se je rodil v Ljubljani na šentpeterskem predmestju 8. avgusta 1841. Ljudsko šolo je dovršil v Ljubljani, prav tako prvih šest gimnazijskih razredov. Zrelotni izpit je pa napravil na gimnaziji v Novem mestu. Kot dijak že je kazal posebno veselje do jezikov in se že na gimnaziji priučil italijansčini in francoščini, kar mu je pozneje kot visokošolcu na Dunaju izredno prav prišlo. Da se je posvetil zdravniški vedi, je bil vzrok njegov starejši brat, ki se je učil za ranocelnika in vdahnil veselje do zdravniškega stanu tudi mlademu Ljudevitu. V prostih urah je veliko občeval s srbskimi kolegi, se vadil v srbsčini in proučeval cirilsko pismo. To ga je napotilo, da se je začel zanimati za ruski jezik, ki je pozneje postal evangelij njegovega življenja. Ko je dovršil studije in dosegel doktorat, je dobil mesto asistenta na znamenitem kliničnem zavodu profesorja Ederja na Dunaju. Tu je imel izredno ugodno priliko, seznaniti se z vsemi kapacitetami tedanje dunajske fakultete. In to priliko je mladi doktor izkoristil v obilni meri, kar je pričelo njegovo bogato strokovno znanje. On se je sicer specializiral za očne bolezni, toda z enako temeljitostjo je obvladal druge stroke, zlasti lar. skopijo, otologijo in bil internist ter sloveč diagnostik. Na Ederjevem zavodu se je seznanil z vdoro ruskega generala Hersevanova in se z njo poročil. Ker pa ni podnebje prijalo gospej soprog, sta se preselila v Carigrad. Tu je ostal blizu dveh let, izvršujoč zdravniško prakso, dokler mu ni smrt ugrabila ljubljene družice. Za nekaj časa se je preselil v Idrijo in prišel nato po dolgih blodnjah v tujini leta 1877 v Ljubljano. V Ljubljani je našel Ljudevit Mihajlovič kot zdravnik sicer mnogo dela in priznanja med vsemi sloji brez razlike narodnosti, toda med tedanjio slovensko inteligenco je našel le malo pravih prijateljev. Smatrali so ga za čudaka, za utopista, ki je v tujini izgubil zmožnost za praktično pojmovanje aktualnih vprašanj. Brezdvomno je bilo temu mnogo krivo to, da je Ljudevit Jenko pri vsej svoji visoki izobrazbi — govoril in pisal je gladko šest jezikov: slovenski, ruski, srbski

(hrvaški), nemški, italijanski in francoski — ni našel vedno zadosti krepkih, prepričevalnih besedi v zaščito svojih nazorov. Pač pa je našel v domovini novo ognjišče, poročivši hčerko daleč znane, veleugladne rodbine Lenčeto na Laverci, Terezino, ki mu je stala verno na strani do konca dni. — Njegovo prošnjo za primarija v deželni bolnišnici je deželni odbor odklonil in podelil mlajšemu Nemcu. To je bilo za Ljudevita povod, da se je javnosti in družbi vedno bolj in bolj odtegal in posvečeval ves svoj prosti čas svojemu najljubšemu studiju — ruskemu jeziku. Čital je izključno le ruske časnike in rusko literaturo. Pri tem pa se je bavil tudi z rusko filologijo in študiral dela prof. Grotja, Elšina, Bistrova itd. Vsako številko »Filologičeskago vjestnika« je natančno proučil. Čuditi se torej ni, da je poznal ruski jezik tako temeljito, kakor rojen Rus, v vseh tenkostih in nuansah. Rusi, ki so ga slišali govoriti, niso mogli verjeti, da ni rojen na Ruskem. Znanje ruskega jezika je zahteval od vsacega izobraženega Slovence. Najprej je pričel poučevati svojo deco in druge nje vrstnike. V rodbini se je po večini govorilo ruski. Leta 1899 je ustanovil s pomočjo velerodne gospe Tatjane Ivanovne Douridine, znane ljubiteljice južnih Slovanov, iz Peterburga »Ruskij kružok«, z namenom seznaniti slovensko mladino, predvsem dijaštvo, z ruskim jezikom. Vlada — takrat je bil še ekscel. baron Hein na Turjaškem trgu — je spočetka delala društvu ovire; razlogov mi pač ni treba navajati. Ker so pa končno tudi na Dunaju uvideli, da bi bilo abderitsko braniti komu učiti se tega ali onega tujega jezika, so društvu dovolili prosto pot, ki jo hodi sedaj že 13. leto. Ljudevit je bil predsednik in ves čas učitelj do lanskega leta. Vnema, ki je z njo za društvo, osobito kot učitelj ruščine, deloval, je brez primere. Tu ni zamudil nobene ure, zadržalo ga ni ne vreme, ne bolezen, on je bil vedno ob določenih uri za katedrom. S kakim veseljem je poučeval, s kako radostjo popravljajal naloge, s kakim zanimanjem je opazoval napredek učenecv, s kakim ponosom govoril o uspehih kružka! Kružek in »Nov. Vremja«, to je izpolnjevalo zadnja leta celo njegovo življenje. Nisi ga videl ne na veselnicah, ne na koncertih, ne v gledališču. Bolehati je začel pred dvema letoma za neko bolezen v drobu, in se je podvrget težki operaciji, ki jo je sicer srečno prestal, ki pa ni dosegla zaželjenega uspeha. Iskal je zdravniške pomoči tudi v Trstu pri znanem specialistu prof. dr. Escherju, s katerim so ga vezali prijateljski stiki še iz dijaških let. Tudi ta prijatelj mu ni mogel pomagati. Poslednji čas je stal ob njegovi bolniški postelji primarij gosp. dr. Stojc in mu skušal pelajšati neznosne bolečine. V nedeljo, dne 4. februarja, je obležal v postelji, ne da bi več vstal. — O rajnem Ljudevitu Mihajloviču kot človeku se more reči, da je bil vzor moža. Pravičen kot tehtnica, pošten ko zlato, ljubezniv, usmiljen in do skrajnosti nesebičen — lastnih koristi ni zasledoval nikjer in nikdar. Glavno njegovo stremiljenje je bilo: kulturno zblizanje južnih Slovanov z ruskim narodom. Njega je najbolj bolelo to, ko je videl, kako malo Slovani poznajo Rusijo, kako enostranskojo sodijo, na podlagi tega, kar zajemajo iz nemškega časopisja. Odpomoč temu je videl ranjki predvsem v tem, da se južni Slovani priuče ruščine in na podlagi znanja jezika poiščejo kulturnih stikov z ruskim narodom. Zato je propagiral idejo ruskih kružkov in vsaj v Ljubljani dosegel izredno lepih uspehov. Znanje ruskega jezika je, odkar deluje kružok zlasti med akademično mladostjo zelo razširjeno. I. J.

Ij Društvo zdravnikov na Kranjskem naklonilo je, sledeč staremu običaju, mesto venca na krsto pokojnega mnogoletnega člana dr. Ljudevita Jenka svoto 40 K skladu za onemogle zdravnike.

Ij Umrl je danes ponoči na Marije Terezije cesti št. 5, bivši trgovec Albert Schäffer v starosti 68 let. Pogreb pokojnega bo jutri popoldne ob 4. uri.

Ij V vlaku okraden. Včeraj je mesar Anton Malenšek v vlaku zaspal. Med postajama Postojna in Logatec mu je med spanjem nekdo prerezal žep in iz njega ukradel denarnico z 10 kronami denarja. V drugem žepu je Malenšek imel še večjo vsoto denarja, kar mu pa tat ni vzel.

Ij Umrl je vajenec knjigovoznice K. T. D. Feliks Zunič.

Ij Nesreča. Včeraj je na Mestnem trgu delavčeva žena Marija Mlakarjeva stopila na pomerančno lupino, vsled česar je padla in si izpahnila desno roko. Privedli so jo na osrednjo stražnico, od koder je šla po dani zdravniški pomoči domov.

Ij Najden denar. V rešilnem vozu je našel včeraj g. Anton Zdravič, sluga rešilne postaje 160 K, katere je pustil v rešilnem vozu g. Roschnik.

— **Išče** se mizarski mojster v Ljubljani, ki bi sprejel 15letnega, poštenega, zdravega, močnega kmetskega dečka, v pouk. Pogoji: triletno brezplačno poučevanje, obleka in hrana prosta. Več pove šolsko vodstvo v Starem trgu pri Ložu.

Ij Vozniki na deželi, pozor! Voznikom, ki bi utegnili v Ljubljano priti z obloženimi tovornimi vozovi na saneh, tem potom odsvetujemo, kajti prvič je po ulicah že sneg deloma pospravljen, poleg tega se je pa še ostali tako iztaljal, da skoraj ni misliti na težko vožnjo na saneh po mestu. Lahko se zgodi, da bode voznik prišel s sanmi le do mesta, a dalje ne bode mogel.

Razne stvari.

Bolnišnica za državne uradnike, ki se zgradi v velikem slogu, je glasom izjave predsednika društva »Mittelschule«, prof. pl. Landwehr, zagotovljena. Minole dni je bilo v ta namen podeljenih 500.000 kron.

Ponarejeni tisočaki krožijo po nekaterih krajih na Ogrskem. V Verbu so zaprli nekega kmeta, ki je hotel v neki tamkajšnji trgovini menjati ponarejen tisočak. Tudi na tamkajšnji poštni urad je nekdo prinesel enak potvojen bankovec.

Delavnica Jožela Nazareškega odkrita. Iz Londona poročajo: »Pall Mal Gazette« poroča, da so pri kopanju in zasledovanju starin, ki ga vodi neka angleška družba, odkrili krasen rimski mozaik, ki je zelo dobro ohranjen. Med drugimi se je tudi posrečilo odkriti delavnico sv. Jožefa Nazareškega, ki je bila za časa cesarice Helene prezidana v kapelo, a jo je pozneje razrušil nek potres. Kapelo so sedaj po precejšnjih težkočah oprostili prsti in zemlji. Našli so tudi večje število starokrščanskih cerkvenih posod, med njimi lepo izdelane svetilke in svečnike.

Samoumor gledališke igralka. Iz Prage poročajo: 19letna gledališka igralka Lucija Kopriva, ki je bila pred kratkim angaževana na brnsko češko narodno gledališče, se je 6. t. m. ločila od staršev, češ, da odpotuje v Brno, da nastopi angažma. Igralka Kopriva pa je namesto v Brno, odšla v nek hotel. Ker jo pa ni bilo na spregled, so udrli v njeno sobo in jo našli s prestreljeno glavo ležati na tleh v mlaki krvi. Prenesli so jo v bolnišnico, kjer je pa kmalu umrla. V nekem pismu, ki ga je zapustila, pravi, da je zato izvršila samoumor, ker jo je neki zdravnik, s katerim je bila zaročena, goljufal.

Samoumor šolskega sluga. V Osjeku se je medtem, ko je družina odšla v gledališče, v svojem stanovanju obesil dolgoletni šolski sluga Lj. Špijko.

V čolnu zmrznila. Iz Londona poročajo: V Speatcheagu je priplavilo morje k obrežju čoln, v katerem ste bili dve osebi. Ker ni nobeden izmed njiju izstopil, niti odgovoril na klicanje, je šlo več pogumnih ribičev v vodo ter potegnili čoln na kopno. Izkazalo se je, da ste obe osebi med vožnjo zmrznila.

Tihotapstvo v saharinom na Tirolskem. Iz Briksna poročajo, da se je finančnim oblastem posrečilo, prijeti zelo nevarnega tihotapca s saharinom, po imenu Ladenerja. Pri hišni preiskavi so našli pri aretovancu 120 kg saharina.

Inženir Ettrich — vitez Franc Jožefovega reda. Iz Trutnova poročajo, da je cesar podelil nadarjenemu avstrijskemu aviatiku Ettrichu viteški križec Franc Jožefovega reda.

Roparstvo v Rusiji. V vasi Lazy pri Lodzu je udrl pet maskiranih roparjev v hišo nekega nemškega kolonista in ubili njega in njegovo ženo. Nato so oplenili hišo. Za roparji ni sledu.

Upor v ječi. V ječi v Barrauxu so začeli kaznjenci svoje postelje, razbili vrata ječ, napadli stražnike in jih oropali orožja. Med poklicanim vojaštvom in jetniki je nastala cela bitka, v kateri je bil poveljujoči stotnik ranjen. Končno se je posrečilo kaznjence premagati.

Nesreča na Bodenskem jezeru. 6. t. m. zvečer sta zadela skupaj na Bodenskem jezeru parnika »Franc Jožef« in »Württemberg«, ki je dobil veliko odprtino ob strani. Oba parnika sta za službo nesposobna.

Predrago perilo. Iz Pariza poročajo: Poročevalec o pravosodnih izdatkih v francoskem senatu je grajal, ker so stroški za perilo justičnega ministrstva previsoki. V letih 1907 do 1910 so različni justični ministri vpisali kot stroške za perilo vsak dan 8 frankov. Ako se računa še plača pericam justičnega ministra, ki znaša letno 1200 frankov, izda lejno justično ministrstvo 4000 frankov za perilo. Tudi se je konstatiralo, da je justični minister v letih 1907/8 kupil 76 ducatov servietov. Ta luksus se je zdel senatovemu poročevalcu sumljiv in baje hočejo vprašati Brianda, sedanjega justičnega ministra, kaj misli početi z 76 ducati servietov.

Nesreča pri sankanju. Iz Prage poročajo, da je v Vinohradih 12letni sin rudniškega inženirja priletel pri sankanju tako nesrečno v neko drevo, da si je razbil lobanjo in obležal na mestu mrtve.

Stavka čevljarjev v Plznu. Vsled premale plače so pričeli v Plznu stavkati delavci v tovarni čevljev Susak.

Ves polk kaznovan z zaporom. V Stanislavu so se zadnje čase zelo pomnožili izgrede, ki so se jih zlasti udeleževali vojski tamošnjega 14. dragonskega polka. Vsled tega je divizijski poveljnik odredil za polkovo moštvo do stražmojstrov hišni zapor v vojašnici do 1. aprila. Ta dan pa odide polk v svoje novo bivališče v Olumuc.

Grozen zločin pri poroki. Iz Madrida poročajo, da je tovarniški delavec Diario Perez napadel svojo bivšo ljubimko, ki je ravno po poroki zapuščala z nekom drugim cerkev, ter ji z nožem prerezal vrat, tako, da ji je skoro popolnoma odrezal glavo od trupla. Nevesta se je zgrudila na licu mesta mrtva na tla.

Iz ruske družbe. Iz Kijeva poročajo, da se je polkovnik Kuljabko, bivši šef ruske državne policije, ki je bil zaradi velikih poneverjenj aretovan, poizkušal v zaporu ustreliti, a so mu revolver pravčasno iztrgali iz rok. Razen poneverjenja velikih vsot državnega denarja se Kuljabku tudi predbaciva, da je sprejemal revolucionarje v službo ohrane.

Eksplozija plina. V Lvovu je v neki hiši ponoči počila v kleti cev svetilnega plina. Hišnica Rychlik je šla s svojim sinom v klet z lučjo, da bi poiskala vzrok izpuhtevanja plina. Plin pa se je vnel in je eksploziral, vsled česar sta dobila hišnica in njen sin, kakor tudi dve drugi osebi, ki ste bili v kritičnem času v kleti, nevarne opekline na vsem telesu. Vsa okna in vrata je vsled eksplozije plina v hiši razbilo.

Zakladi kitajskega dvora. Neki ameriški strokovnjak je pred kratkim cenil zaklade cesarske palače v Mukdenu, z ozirom na njihovo umetniško vrednost. Ta strokovnjak meni, da je 40.000 porcelanastih stvari v tej palači popolnoma brez vsake vrednosti in da so boljše stvari ali odstranili ali pa pokradli razni ljudje. Stražniki palače so mu pripovedovali, da je zadnje dragocene posode dobil lord Kitchener, ko je svoječasno obiskal Mandžurijo. Biseri, shranjeno zlato, razni drugi predmeti so pa izredne vrednosti. V Pekinu se je že pričela prodaja zakladov kitajske ces. družine. Pariški trgovci so nakupili za več milijonov frankov bisero. Toda doslej je prišlo na dan le malo znamenitih črnih bisero, od katerih jih je dobila kot darilo večje število nanizanih cesarica Evgenija, ko so l. 1860. francoske čete oplenile poletno palačo. Številni tuji trgovci so došli v Pekin, kitajski principi pa so zelo trdovratni in zahtevajo bajne vsote za boljše porcelanske stvari. Zlata se ceni na raznih umetnih izdelkih okoli 12 milijonov kron.

Prepovedane zakonske zveze. »Kölnische Zeitung« poroča, da je nemško državno tajništvo zakonsko zvezo med belimi ljudmi in pa prebivalci otoka Samoa prepovedalo, češ, da se rode iz takih zakonov manj vredni potomci. Kakor se kaže, se je začela darvinska teorija tudi med ljudmi praktično izvajati.

Vrednost rudnin v Alaski. Vrednost rudnin v Alaski, spravljanih na dan izza početka tamošnjega rudokopstva leta 1880, do danes, znaša čez 206 milijonov dolarjev. Zlata se je spravilo na dan samo v letu 1911. v vrednosti 17.150.000 dolarjev. Vrednost na dan spravljene bakra tudi raste od leta do leta. V prvih Združenih državah zavzema Nevada sedaj prvo mesto, kolikor se tiče produkcije zlata. Kalifornija spravlja sedaj na dan več petroleja, nego vsaka druga država v Uniji ali katera koli dežela na zemlji, — leta 1910. nič manj nego 73.010.560 sodov.

Pangermanska propaganda na Ogrskem. V Novem Sadu so pri nekem tamošnjem nemškem hotelirju izvršili hišno preiskavo, ker je osumljen, da vodi pangermansko propagando v južni Ogrski in na Sedmograškem. Zaplenili so precej knjig, brošur in tiskovin, iz katerih je razvidno, da gredo Nemci za osnutjem vsemenske organizacije in ustrojenjem narodne samostojne stranke na Ogrskem. Najbrže se imajo sedaj Nemci nadjati istih narodnostnih preganjanj od strani ogrske vlade, kakor jih že davno okušajo druge narodnosti. In to kljub vsememskemu snubljenju, češ: Mažari imajo z nami (Vsemenci) iste koristi in bi morali z nami korakati proti skupnemu sovražniku Slovanu (»Alldesches Tagblatt«). Zanimivo pri tem je, da vsemenskemu gibanje na Hrvaškem (Slavonija), ki je istotako vodjeno in podirano iz Avstrije in Nemčije, ne naleti na najmanjši odpor pri hrvaških vladah — nasprotno, te vlade nemški živeli na skrivnem na vso moč podpirajo. No, ogrska mažarska vlada, ki je doslej tu in na Ogr-

skem izrabljala Nemce za boj proti Hrvat-
tom in narodnostim, a je sedaj uvidela,
da so Nemci v tem boju imeli svoje misli
in svoje cilje, bo sedaj gotovo tudi hrvaški
vladi dala primerne instrukcije. Jugoslo-
vanov radi tega seveda ni treba boleti
glava.

Društva.

Ij Podružnica Ljubljana I. avstrijskega
društva državnih uslužbencev vabi na
občno zborovanje, katero se vrši
v nedeljo, dne 11. februarja t. l. točno ob
3. uri popoldne v restavraciji pri »Novem
svetu«, Marija Terezije cesta.

Ij Društvo železniških uslužbencev
za vzajemno podpiranje ob smrti v
Ljubljani je imelo preteklo nedeljo do-
poldne redni občni zbor v hotelu »Južni
kolodvor«. Otvoril ga je dosedanji
predsednik g. Franc Planinšek, ki je
povdarjal, da je kljub umazani agitaci-
ji proti društvu od gotove strani, iz-
kaz o stanju društva v zadnjem letu z
ozirom na razmere dovoljen. Pozival je
navzoče k skupnemu delu za procvit
društva. Tajnik g. Miculinič je poro-
čal, da je imelo društvo, ki obstoji že
skoro 38 let, lani precej burno leto.
Imelo je en red in dva izredna občna
zbor. Graja agitacije proti društvu,
zakaj odbor je vedno vestno vršil svojo
naloge. Koncem leta 1910. je imelo
društvo plačujočih članov 900, samec
je bilo 92, oženjenih 1616. V l. 1911. jih
je pristopilo 107, umrlo jih je med le-
tom 31, izstopilo pa 324. Ob koncu leta
1911. je bilo torej 1460 članov. Pri de-
bati o tajniškem poročilu je zahteval
g. Thurner, naj društvo pusti tiskati
nemška pravila, a se mu je pojasnilo
od navzočih, da enaki društvi v Mari-
boru in Inomostu, v katerih je tudi
mnogo Slovencev, nimati slovenskih
pravil. Dobrohotnost nekaterih nem-
ških tovarišev gre tako daleč, da so de-
nuncirali železniškemu ravateljstvu,
ko so nekoč poslali iz Ljubljane neke
društvene pisarije v Maribor potem
nekega strojnika nefrankirano. Tajni-
ško poročilo se je na to odobrilo. O
gmočnem stanju društva je poročal
blagajnik g. Gregorka. Iz poročila po-
znamemo sledeče: blagajniški ostanek
koncem leta 1910. je znašal 1523 K 90 v,
članarina je znašala v prvi polovici le-
ta 9053 K, v drugi pa 7228 K 80 v, pri-
stopnina je znašala celotno leto 108 K,
obresti 46 K 29 v; skupnih dohodkov je
torej bilo 17.959 K 99 v. Podpor se je iz-
plačalo 13.550 K ter so znašali skupni
stroški v preteklem letu 14.389 K 30 v.
Blagajniški preostanek je znašal 3570 K
69 v ter je skoro za 2000 K večji kot
pred enim letom. Na predlog pregled-
nika računov g. Topolovca, se izreče
blagajniku in vsemu odboru absoluto-
rij in zahvala, nakar se sklene, da
ostane za leto 1912. dosedanja članari-
na, mesečno za člana 80 v ter podpora
za vsak smrtni slučaj 350 K. Z vzkli-
kom se je volil sledeči odbor: za pre-
sednika g. Topolovec, za predsedniko-
vega namestnika g. Knajzelj, za od-
bornike gg.: Miculinič, Steiner, Gregor-
ka, Kogovšek, Mlakar, Jerina, Berčič,
Kokolj, Hribernik in Koleča. Za pregle-
dovalca računov se izvolita gg. Šircelj
in Peruzzi. Pri raznoterostih so pri-
šli na razgovor nekatere manj važne stva-
ri, na kar se je občni zbor zaključil.

ELEKTRIČNA CENTRALA POGO- RELA.

Včeraj je popolnoma pogorela elektri-
čna centrala pri Sv. Lovrencu pri Mari-
boru. Lastnik električne centrale in
delavci so rešili edino golo življenje.
Tovarne, ki so dobivale za svoj obrat
električni tok iz te centrale, so morale
ustaviti svoj obrat.

IZ PISARNE SLOVENSKEGA GLE- DALIŠČA.

Danes, v četrtek, se poje krasna
lirična opera Antona Dvořaka »Rusalka«.
Predstava se vrši izven abonementa,
za lože nepar. — V soboto prvič na
našem odru Henrika Ibsena veseloigra
v petih dejanjih »Zveza mladih« za ne-
par-abonente. — V nedeljo popoldne
ob 3. uri se poje pri zelo znižanih ce-
nah zadnjič v sezoni Weissova opereta
»Revizor« in sicer izven abonementa,
za lože nepar; zvečer opera »Rusalka«,
za par-abonente. — V torek prvič Vi-
ktor Parmova opereta »Caričine ama-
cenke«.

Telefonska in brzojavna poročila.

ODLIKOVANI JUSTIČNI MINISTER.

Dunaj, 8. februarja. Cesar je odli-
koval justičnega ministra Hohenbur-
gerja z redom železne krone I. reda.

**POVELJNIK 14. VOJNEGA ZBORA
ODSTOPI.**

Inomost, 8. februarja. Poveljnik
14. vojnega zbora general Schemua je
odstopil. Na njegovo mesto je imeno-
van fml. Viktor Dankl.

ŽELEZNIŠKI URADNIK IZDAL URADNE TAJNOSTI.

Beljak, 8. februarja. Danes je bil
aretiran tu neki oficijal tukajšnjega
ravnateljstva c. kr. državnih železnic,
ker je izdal neki dobaviteljski tvrdki
tajne akte o dobavnem postopanju.

VOJAŠKI NABORI.

Dunaj, 8. februarja. Sinočna
»Zeit« poroča, da so se sicer res prelo-
žili glavni vojaški nabori na nedoločen
čas, da pa se bodo vršili meseca marca
in aprila prostovoljni vojaški nabori
za one nabornike, ki ne bodo imeli po-
zneje časa, da bi se udeležili nabora.

SUMLJIV LAŠKI CARINSKI URAD.

Riva, 8. februarja. Laški carinski
urad bo premeščen na laška tla. Ope-
tovano so se v državnem zboru čule
pritožbe, da stoji v Rivi laški carinski
urad na avstrijskem ozemlju in da la-
ški carinski uradniki opravljajo vo-
hunstvo.

VAŽNA IZPREMEMBA NA BAVAR- SKEM.

Monakovo, 8. februarja. V tukajš-
njih krogih se računa z možnostjo, da
bo renegentstvo prenešeno na princa
Ludovika in da se sestavi popolnoma
novo ministristvo. Princ regent se po-
da na počitek v Berchtesgaden.

Monakovo, 8. februarja. Vaš poro-
čevalec je iz zanesljivega vira izvedel,
da so vesti, da hoče bavarski princ re-
gent odstopiti, neresnične.

ANGLEŠKI VOJNI MINISTER V BE- ROLINU.

Berolin, 8. februarja. Angleški voj-
ni minister Haldane je došel sem. Za-
trjuje se, da je prišel na privatni ob-
isk, nekateri pa vidijo pri tem politič-
no ozadje.

PROTI NAKLADI NA PIVO.

Piran, 8. februarja. Da protestira-
jo proti nakladi na pivo, so sklenili go-
stilničarji, da ne bodo na Isoli več toči-
li piva.

TRUST HOTELOV.

Budimpešta, 8. februarja. Zastop-
nik nekega francosko - švicarskega
hotelskega podjetja, se mudi v Budim-
pešti, da kupi Margaretini otok. Snuje
se družba, ki bo poleg tega otoka vzela
v najem vsa erarična kopališča.

AMERIKANSKI DVOBOJ NA DU- NAJU.

Dunaj, 8. februarja. 18 let stari sli-
kar in pesnik Karol P. se je poizkušal
usmrtiti. Zapustil je pismo, v katerem
pravi, da je imel prepir z nekim čast-
nikom. Sledil je amerikanski dvoboj in
on je potegnil črno kroglo.

NESREČE V GORAH.

Inomost, 8. februarja. Turista Bar-
bischa iz Dunaja in gostilničar Kessler
sta šla na gore, kjer ju je pograbil in
pokopal snežni plaz. Kessler, oče štirih
otrok, je mrtev, Barbischa so rešili.

MOŽ TOSELLIJEVE TOŽI.

Pariz, 8. februarja. Mož Tosellijske
toži »Matin« na odškodnino 10.000 fr.,
češ, da je razžaljen, ker je list priobčil
spomine Tosellijske.

SMRTNA KOSA.

Jahta, 8. februarja. Tu je umrl 96
let stari general Miljutin, ki se je ude-
leževal reformnih del carja Aleksan-
dra II.

POPLAVA NA ŠPANSKEM.

Madrid, 8. februarja. Iz južne
Španske poročajo o velikih poplavih,
ki so napravile veliko škodo zlasti v
Sevili in Cordovi. Pri Santaremu so
silni nalivi v minoli noči povzročili po-
plavo reke Taya, ki glede razsežnosti
presega vse dosedanje poplave.

AMERIKANEC ZA NEMŠKO UNI- VERZO.

New York, 8. februarja. Morgan je
podaril 50.000 dolarjev za univerzo v
Göttingenu.

Ženski vesnik.

Manifestacija za višjo žensko iz-
obrazbo v Pragi. O priliki slavnosti Bo-
žene Nemcove, ki jo je v Pragi priredila
28. januarja Zveza čeških ženskih društev,
se je uprizorila velika manifestacija za
višjo žensko izobrazbo. Med drugimi je go-
voril rektor češke tehnike v Pragi, dvorni
svetnik J. Stoklasa, ki je izjavil, da je on
kakor tudi cel profesorski zbor za to, da
se tehnike odpro tudi ženskim slušatelj-
cam. Docent dr. Vacek je dokazoval po-
polno zmoglost žentstva za juridična dela
in se izrekel za delitev dela na juridičnem
polju med ženskimi in moškimi. A. Kal-
voda je govoril za pripustitev žensk k stu-
dijam na umetniških akademijah, več žen-
skih govornic pa je zahtevalo, da se go-
spodinske srednje šole dopolnijo z visoko-

žolskimi tečaji za vzgojo družine sploh in
s tečaji za izobrazbo učiteljic na gospo-
dinskih srednjih šolah. Soglasno je bila
nato sprejeta resolucija v smislu navede-
nih govorov; resolucija zahteva tudi osnu-
tje socialnih kurzov za ženske na vseučil-
liščih, ki naj jih zaključujejo izpiti, na pod-
lagi katerih so slušateljice upravičene do
služb pri oblasteh za javno socialno delo.

**Žensko pasivno volilno pravico v
rentne oddelke za uslužbenke,** kakor jih
določa zavarovalni zakon, je nemški državni
zbor odklonil. Voljene smejo biti le kot »za-
upnice«.

Sežiganje mrličev in ženska čast.
Med ženstvom na Nemskem je vzbudilo
veliko ogorčenje določilo v pruskem zakonu
o sežiganju mrličev, ki zahteva, da se pri
ženskih mrličih med drugim dožene tudi ne-
dotaknjnost. Pripravlja se veliko gibanje
proti taki oskrumbi ženske časti celo po
smrti.

**Ženske v volivnem boju na Nem-
škem.** Ob zednjih nemških državnozborskih
volitvah so se volivnega boja zelo inten-
zivno udeležile tudi ženske. Zlasti so bile
na delu voditeljice liberalnega ženstva (uspeh
seveda ni bil posebno sijajen), pa tudi ka-
toliško ženstvo ni rok križem držalo. Kakor
znano, se je nemški društveni zakon pred
nekaj leti izpremenil tako, da smejo tudi
ženske javno politično delovati in biti člani
političnih društev.

**Za omožene učiteljice na Holand-
skem.** Amsterdamski občinski svet je s 25
proti 19 glasovm sklenil, da sme učiteljica
tudi ako se omoži ostati v službi.

**Omožene poštnice in brzojavne urad-
nice na Francoskem,** ki so morale doslej
v slučaju poroda same plačati namestnico,
imajo sedaj za navedeni slučaj postavno za-
gotovljen 2 mesečen dopust s polno plačo.

Ij Poroka. Dne 11. t. m. se poroči
g. Karol A. Kregar, trgovec z us-
njem na sv. Petra cesti, z gđno. Mi-
mi Treo.

Listnica upravnistva.

Gosp. I. K. v M. Na cenj. vprašanje
Vam odgovarjamo, da je samoobsebi
umevno, da se mora pri prodaji »Slo-
venca« izven Ljubljane vračunati tu-
di poštnina, ki znaša za vsak izvod
dva vin. »Slovenec« s poštino vred
velja torej izven Ljubljane ob navadnih
dneh 8 v n., ob sobotah pa 10 v n.

V dobi okrevanja.

Vselej, kadar se želi pridobiti moči,
torej prav posebno v dobi okrevanja
po prestani bolezni, se je že večkrat
in sijajno izkazala

SCOTT-ova emulzija

Scottova emulzija, sama
na sebi zelo bogata na re-
dilnih snoveh, vzbudi ob-
enem tek, s čimur je rešena
glavna zadača. Obenem je
pa Scottova emulzija po-
polnoma lahko prebavna in
tako dobro dišča, da jo
odrasli in otroci zelo radi
zavživajo in dobro pre-
nesejo.

5

„Mars“ Ivándska grenchica
je prvovrstno čistilno sredstvo.
Njen okus je grenkoslan, ne neprijeten.
in se tudi otrokom dopade.
Glavni zastopnik za Kranjsko: Franc
Schantel, Ljubljana, Franciškaška
ulica.
Skladišče v I. ljubljanskem javnem
skladišču Krisper - Tomažič, društvo
z o. j. 3583

Gospodu
pl. TRNKOCZY-JU
lekerju
v Ljubljani.

Najtopleje se zahvaljujem za točno
dopošiljatev sladnega čaja — znamka
»SLADIN«. Isti je v resnici izredno pri-
jetna pijača in gre bolje v slast kot
kitajski čaj z rumom.

Velespoštovanjem 179

Fran Mayerhofer.

Budapešta, 19. oktobra 1911.

Meteorologično poročilo.

Višina n. moriem 306,2 m, sred. zračni tlak 736,0 mm

Dan	Čas opa- zovanja	Stanja baro- metra v mm	Tempe- ratura v Celsiju	Vetrovi	Nebo	Predvi- dani v 24 urah v mm
7	9 zveč.	733,6	8,0	sr. zah.	oblačno	
7	7 zjutr.	733,5	3,1	brezvetr.	megla	0,0
8	2 pop.	732,5	9,7	sl. sevzh.	oblačno	
Srednja včerajšnja temp. 7,5 v noč. — 1,0 v						

Globoko potrtem srcem nazna-
njamo vsem sorodnikom, prijate-
ljem in znancem pretužno vest, da
je Bogu Vsemogočnemu dopadlo,
poklicati k Sebi našega iskreno
ljubljenega sina oziroma brata

Feliksa Žunič

vajenca v knjigovozništvu K. t. dr.

ki je sinoči ob 6. uri po dolgi mučni
bolezni v 17. letu svoje dobe, pre-
viden s sv. zakramenti za umirajoče
mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega pokojnika
bo v petek, dne 9. februarja ob pol
6. uri popoldne iz hiše žalosti Kri-
ževniška ulica št. 9. na pokopališče
k Sv. Križu.

Ljubljana, 8. februarja 1912.

387 Žalujoči ostali.

380

Globoko žalostni naznanjamo
vsem sorodnikom, prijateljem in
znancem prežalostno vest, da je
Vsemogočnemu dopadlo poklicati
k Sebi, dne 7. februarja 1912 našo
nepozabno hčerko, sestro, svakinjo
in teto, gospodično

Leopoldino Klun

Pogreb naše nepozabne rajnce
bode v petek, dne 9. februarja 1912
ob 4. uri popoldne v škofji Loki.

Ljubljana, dne 8. februarja 1912.

Žalujoči ostali.

Sprejme se takoj poštena 372

služkinja

srednje starosti, ki zna dobro kuhati
in vsa druga gospodinska dela, k
uraški družini brez otrok. Ponudbe
se naslovijo »Kuharica«, poste restante:
Völkermärkerstrasse, Celovec, Koroško.

Vabilo

na

XIX. redni občni zbor

Vzajemne zavarovalnice proti
požarnim škodam in poškodbi
cerkvenih zvonov v Ljubljani

ki se bo vršil 375

v četrtek, dne 7. marca 1912 ob 3. uri
popoldne v društvenih prostorih.

DNEVNI RED:

1. Računsko poročilo nadzorništva.
2. Poročilo revizorjev.
3. Odobrenje letnega računa za l. 1911.
4. Dopolnilna volitev nadzorništva.
5. Slučajnosti.

Predsednik nadzorništva.

V smislu § 31 društvenih pravil je občni
zbor sklepčen, ako zastopajo člani na njem
najmanj 200 glasov, sicer se mora tekom 14 dni
sklicati drugi občni zbor z istim dnevnim redom.

Minka Kocjan

Ljubljana, Sv. Petra cesta 28

Zdravniško
izprašana po metodi dr. Buxbaum
maserka in dr. Goldstern iz
Fango sanatorija na
Dunaju 392

se cenj. damam najtopleje priporoča.

Mala čedna hiša

z nekoliko vrta v prijetnem kraju
na Gorenjskem, blizu kolodvora,
pripravna za kakega penzionista
ali obrtnika, se zaradi preselitve
poceni proda. Proda se tudi 240
železnih plošč modelov za cement-
no opeko z dvema obročema, malo
rabljeno, za zelo nizko ceno. —
Vpraša naj se pri gosp. Leopoldu
Lavš, trgovcu v Trzinu. 386

Izpred sodišča.

Bojevití vajenci. France Kušar, tesarski vajenec, Janez Kosec, krojaški vajenec, France Osol, tesarski vajenec in Andrej Knific, vsi iz Rašice, so šli neki večer po domači vasi mimo svisti, na katerih je ležal hlapec Janez Nahtigal. Začeli so kričati: »Kozel, če si za kaj, pa doli pridi.« To je Nahtigal tako vjezilo, da je pograbil palico in šel za fanti, katere je kmalu dobil na Jesihovi njivi zraven vasi. Hlapec je dobro slišal, kako so se fantje menili, da ga bodo na njivi topli. Ko jih je Nahtigal došel, je začel s palico po njih mahati. Obdolženci so ga obkolili in pričeli z noži suvati. Dobil je več lahkih telesnih poškodb in na hrbtu nevarno rano. Obdolženci, ki dejanje priznavajo, so bili pred sodiščem vsak na tri mesece ječe obsojeni ter morajo okvarjencu plačati 71 kron za bolečine in zdravljenje.

Mlad obrekovalc. Lansko pomlad je v Spod. Bitnju Francetu Langerholcu pogorel hlev. Vse je kazalo na to, da je nekdo nalašč požar zanetil. Ljudje so sumili nekega berača, ki so ga videli oni dan v vasi. Ker je bil hlev že star in za 3000 kron zavarovan, je bila požiga osumljena tudi Langerholcova žena. Konečno pa so orožniki pravega storilca zasledili v osebi domačega pastirja Andreja Kuralt, ki je ogenj prvi opazil in ljudi na pomoč klical. Kuralt je takoj priznal svoj čin in rekel, da je tlečo vžigalico iz hudomušnosti vrgel v slamo. Začelo je takoj goreti in se je ogenj tako naglo razširil, da ga ni mogel več pogasiti. Orožnikom in tudi pred sodnijo je lažnjivo trdil, da ga je gospodar pregovoril za ta čin, ker je bil hlev premajhen in visoko zavarovan. V sled te lažnjive trditve je po nedolžnem sedel gospodar 23 dni v preiskovalnem zaporu. Obdolženec pravi, da je zato obdolžil gospodarja, ker je bil ves zmešan. Za kazni se mu je naložilo dva meseca ječe.

Tatinski delavec. Vše večkrat zaradi tatvine predkaznovani Matija Štafaneller, delavec iz Delaha na Korškem doma, je bil za delavca sprejet v papirnico v Vevčah. V tovarni kakor tudi v okolici se je izvršilo več tatvin, ne da bi se krivec izsledil. Posrečilo se je pa Štafanellerju dokazati vzlic njegovemu trdovratnemu tajeju več slušajev tatvine. Tako je svojemu tovarišu Francetu Maru iz žepa izmaknil ves njegov tedenski zaslužek v znesku 40 K, ki ga je imel v robu zavitega. S tem denarjem je poplačal več dolgov. Drugo noč je pa prišel v Plevnikovo gostilno, splazil se v prvo nadstropje, ter izmaknil gostilničarju, njegovemu sinu in služkinji obleke, gotovine in drugih reči v vrednosti 110 K 60 vin., nakar je izginil. Decembra meseca m. l. so ga aretovali, ko je v Nikelsburgu od hiše do hiše beračil. Sedaj je obdolženec priznal tatvino in bil zato na 13 mesecev težke ječe obsojen.

KNJIGOTRŽTVO.

»KATOLIŠKA BUKVARNA« V LJUBLJANI

priporoča sledeče postne pridige: Abel, Christus und sein Volk. 8 Fastenpredigten für Männer. K — 20.

Bamberg, Die Personen der Leidensgeschichte Jesu, in Fastenpredigten dargestellt, I./III. Zyklus zu je K — 72.

Bayer, Venite ad me omnes. Eucharist. Predigten. K 240, vez. K 360.

Bellen, Die letzten Worte des sterbenden Erlösers. 7 Fastenvorträge. K 144.

Bremscheid, Fastenpredigten in 3 Zyklen und je einer Karfreitagpredigt. K 240, vez. K 324.

Busl, Fastenpredigten. K 720.

Diessel, Die Erde die Heimat des Kreuzes. 7 Fastenpredigten und eine Karfreitagpredigt. K 120.

Die große Gottestat auf Golgatha. Fastenpredigten über den Tod Jesu Christi. K 168.

Das glückliche Jenseits. Fastenpredigten. K 168.

Das Leiden in ewiger Nacht. Fastenpredigten (vierter Zyklus). K 168.

Die Rechenschaft nach dem Tode. Fastenpredigten. K 168.

Der Rettungsanker der Sünder. Fastenpredigten. K 168.

Der Karfreitag mit seiner tiefbedeutsamen Liturgie. Fastenpredigten. K 168.

Der Schlüssel zum Himmel. Fastenpredigten. K 168.

Der große Tag der Ernte. Fastenpredigten. K 168.

Der Tod der Sünde Sold. K 144.

Grönings, Die Leidensgeschichte unseres Herrn Jesu Christi. Vez. K 528.

Gspan, Sieben Fastenpredigten. Betrachtungen über die sieben Worte Jesu Christi am Kreuz nebst einer Festpredigt auf das hohe Osterfest. K 108.

Hansjakob, Die Gnade. 6 Fastenvorträge. K 156.

Hecher, Die sieben Kreuzworte Jesu Christi. Fastenpredigten. K 120.

Hiederer, Das bittere Leiden unseres Herrn Jesu Christi. I./II. Zyklus plt. K 384.

Hammer, Sieben Predigten über des Menschen Ziel und Ende und letzten Dinge. K 216.

Holmann, Opfergang des Sohnes Gottes. Sieben Vorträge über den Kreuzweg in seiner Beziehung zum Hohenpriestertum und zum Opfer des Sohnes Gottes. K 144.

Hurter, Entwürfe zu Fastenpredigten über die Worte Christi am Kreuze. I. Zyklus. K — 40.

Kolberg, Die Werke der Genugtuung. 7 Fastenpredigten. K 120.

Lorenz, Frühvorträge über das Leiden Christi für je 6 Sonntage in der Fastenzeit auf 9 Jahre. K 240.

Meindl, Kurze Fastenpredigten über das hl. Sakrament der Buße in Verbindungen mit der Betrachtung von Leidenswerkzeugen des Herrn. K 144.

Ponger, Kreuz und Altar. Sieben Predigten über das Opfer des neuen Bundes. K 108.

Rodrich, Kämpfe und Siege der Kirche. 7 Fastenpredigten. K — 60.

Schroeder, Das kostbare Blut, der Preis unserer Erlösung. K — 90.

Stingeder, Die brennendste aller Lebensfragen beantwortet in 6 Fastenpredigten über das Geheimnis unserer Auserwählung im Lichte des Kreuzes. K 1—.

Tschupik, Fastenpredigten. I.—IV. Jahrgang. K 396.

Uhde, In der hohen Schule des Kreuzes Christi. Fastenpredigten. K 180.

Wagner, Jesu Testament. Fastenpredigten. K 120.

Wolfgang, Festtags-, Homilien- und Fastenpredigten. K 120.

W. Jaksch: Katholische Kirchengeschichtskatechesen für die Oberstufe der Volksschule. — Wien 1912. — Naroci se v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani. — Cena 2 K 80 vin., po pošti 30 vin. več. — Šolske knjige za pouk cerkvene zgodovine so sestavljene, ker drugače tudi ne morejo biti, tako, da v tesnem obsegu nudijo nekaj pregled dogodkov, ki so z razvojem katoliške Cerkve v tesni zvezi. Suhi podatki so vsled tega duhomorni, ne morejo mladine ogreti za ta predmet, ako se katehet ne potruži, da kratko, mrtvo snov pozivi, ji dá tisto veljavo in moč, ki jo mora imeti. Kako se to doseže, pouči kateheta zgoraj označena knjiga, ki vsebuje izdelane zgodovinske kateheze v popolni obliki.

Fredavanja za mladenke. Učiteljice, ki posvečajo svoje moči izobrazbi soli odrasle ženske mladine, večkrat poprašujejo po pomočnikih, ki bi jim olajšali pripravo za častu primerne in zanimive nagovore. Opozarjamo na knjigo: »Vorträge für die weibliche Jugend, gesammelt und herausgegeben im Auftrage der Vereines katholischer deutscher Lehrerinnen von E. Stofels, Duisburg-Ruhrort.« Knjiga se dobi v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani za ceno 1 K 80 vin., po pošti 20 vin. več.

Valilnica

K 45 vali bolje kot vsaka kokoš. Zastoj na poskušnjo. G. MÜCKE, Pottendorf, St. 40 pri Dunaju.

Pomočnika in učencea

od 14.—16. let za kolarsko obrt sprejme Ivan Čemažar, Stara Loka 81, p. Škofjaleka, Gorenjsko.

»DIE ZEIT«, zelo razširjen dunajski list, piše v štev. 2908, Dunaj, sobota, dne 29. vinotoka 1910, na strani 10 pod naslovom: Narodnogospodarska revija »GASAE«. Dalje »NÄS OTROK!« Casopis za vzgojo in varstvo otrok, Dunaj, V. letnik, štev. 2, koncem maja 1907. — Potem: »NARAVNI NAČIN ZDRAVLJENJA!« Glasilo za praktično higijeno na Dunaju decembra 1910, štev. 421, 22. letnik pišejo sledeče:

Varčne gospodinje!

Dočim daste za vsa druga otročja redilna sredstva 1 do 3 K, velja »SLADIN« ali dr. pl. Trnkóczy-ja »SLADNI ČAJ« 1 zavojček z 1/2 kg samo 50 vin. Na tisoče otrok ga zavživa z najboljšim uspehom. — Glavne zaloge v Ljubljani lekarna Trnkóczy, zraven rotovža; na Dunaju v lekarnah Trnkóczy: VIII., Josefstädterstrasse 25; III., Radetzkyplatz 4; V., Schönbrunnerstrasse 19; v Gradcu, Sackstrasse 3. Razpošiljanje po pošti. — Prva največja eksportna tvrdka. — Preizkušeno lekarniško blago. — Drogiljske cene. — Mastila za živinorejce. — Telefon štev. 190.

Elegantne in trpežne so prave 250 PALMA

pete iz kavčuka za čevlje.

: Naročajte „Slovenca“.

Priiložnostni nakup!
Lepa žepna ura z verižico K 350, 30.000 komadov
Kupljenih, zaraditiga pošiljam 1 lepo 36 ur idoco (ne 17 ur) »GLORIA« srebrno anker-rem, uro, švic, kolese z lepo grav. oklopem, s sekundnari kadločo le za K 350. Nadaje ponudim eno pravo pozlačeno 36 ur idoco anker-rem, prve vrste švicarsko uro s pozlačeno verižico za K 5. Triletno pisemno jamstvo za vsako uro. Razpošilja proti povzetju S. KOHANE, razpošiljalnica švicarskih ur, Krakov št. 78. Neštevilno priznanj in naročil. Za neugajajoče denar nazaj. 3284

Hlev

s pripadajočimi pritliklinami se odda v najem.

Yeč se poizve pri gospodir

L. Lassniku v Wolfovi ulici.

358 3

M. TUŠEK, LJUBLJANA

:: Stari trg 28 ::

trgovina s steklom, porcelanom, svečilkami, podobami in zrcali po najnižjih cenah

se priporoča prečastiti duhovščini in slavnim cerkvenim predstojništvom za lastno

umetno izdelovanje slikanih cerkvenih oken.

Nariče in proračune na željo. — Solidna postrežba.

175

Pozor!

Slavnemu občinstvu se vljudno naznanja, da se odslej naprej

v restavraciji pri „Lipi“ točijo najfinejša vina iz Zajčeve kleti

in sicer: cvilek iz Gadove peči, rudeči Sromeljčan, goriški rizling, Hrvaško rumeno, Blatno-jezersko ter petletni dolenski rizling, kakor tudi izborni istrski Refoškati.

Toči se tudi priznana najboljša Reininghausovo marčno pivo.

Topla in mrzla jedila so vedno na razpolago.

Za blagonaklonjenost se najtopeje priporoča

restavracija pri „Lipi“

Ljubljana, Židovska ulica 5.

372

Naznanilo in priporočilo.

Uljudno naznanjam, da sem prevzela dne 6. februarja t. l.

353

restavracijo Nar. doma v Ljubljani

in kavarno „Narodne čitalnice“.

Skrbela bodem za najboljšo postrežbo s pristnimi vini, svežim pivom, brezalkoholnimi pijačami in dobro kuhinjo po zmernih cenah.

V restavraciji hode vpeljana tudi kavarniška postrežba. Veliki gostilniški prostori so jako primerni za veselice, zborovanja in seje.

Na razpolago je krasno kegljišče in velika arena. — Sprejemajo se naročniki na kosilo in večerjo. Vpeljani bodo vsak dan zajtrki od 20 h dalje. Toči se tudi čez ulico.

Za prijazen obisk v svojem novem podjetju se vljudno priporoča in zahvaljuje svojim dosedanjim cenjenim gostom

Marija Dražilova, gostilničarka.

Kranjska deželna banka v Ljubljani v deželnem dvorcu vhod v Gosposki ulici 2.

Obrestuje hranilne vloge po

4 1/4 %

brez vsakega odbitka. Obresti se pripisujejo glavnici pololetno. Vloge v tekočem, giro-računu in na blagajniške liste po najugodnejših pogojih.

Daje komunalna posojila

občinam, okrajnim in šolskim odborom ter zdravstvenim zastopom v

4 1/2 %

komunalnih zadolžnicah.

Hipotekarna posojila

v zastavnih listih po

4 1/2 %

Eskomptuje menice denarnih

zavodov in daje lombardna posojila. Prodaja lastne pupilarno-varne komunalne zadolžnice in zastavne liste.

Banka je pupilarno varen zavod,

ter jamči zanjo dežela Kranjska.

Uradne ure za stranke vsak delavnik od pol 9. ure dopoldne do 1. ure popoldne.